

บทที่ 5

การวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทในอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ ของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2537 -2541

เนื้อหาในบทนี้จะกล่าวถึงผลการวิเคราะห์งบการเงินของบริษัทในอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของประเทศไทย ระหว่างปี พ.ศ. 2537 – 2541 โดยทำการศึกษาเป็น 2 ประเด็นดังนี้

- 5.1 การศึกษาฐานะทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทย
- 5.2 การศึกษาโครงสร้างเงินทุนและความอยู่รอดระยะยาว

ในประเด็นแรกเป็นการพิจารณาฐานะทางการเงินในเชิงเปรียบเทียบของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยแต่ละบริษัท โดยผลการวิเคราะห์นี้จะนำมาเป็นเกณฑ์ในการจัดทำอัตราส่วนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทย เพื่อนำอัตราส่วนของแต่ละบริษัทมาทำการเปรียบเทียบกับอัตราส่วนที่ทำการเฉลี่ยได้ ซึ่งการวิเคราะห์นี้ทำการศึกษาโดยอาศัยปัจจัยด้านต่างๆ ของแต่ละบริษัท ส่วนประเด็นที่สองเป็นการนำเอาแบบจำลองที่ประยุกต์จาก The Z-Score Model ของ Altman มาใช้วัดว่าบริษัทปูนซีเมนต์รายใดที่มีความมั่นคงเมื่อเทียบกับค่าดัชนีที่วัดได้ของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยทั้งระบบ ผลการวิเคราะห์ของทั้งสองประเด็นนี้จะทำให้สามารถมองเห็นภาพรวมของฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงาน ตลอดจนความมั่นคงทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทย

5.1 ผลการศึกษาฐานะทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทย

การศึกษาระดับฐานะทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยในที่นี่จะทำการวิเคราะห์โดยอาศัยเครื่องมือต่าง ๆ ในการประเมินฐานะทางการเงิน ประสิทธิภาพการดำเนินงาน ตลอดจนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทย โดยได้ผลการศึกษาของเครื่องมือต่างๆ ดังนี้

- 5.1.1 ผลการศึกษ้อัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)
- 5.1.2 ผลการศึกษาการวิเคราะห์แนวตั้ง (Common Size)
- 5.1.3 ผลการศึกษาการวิเคราะห์แนวโน้ม (Trend Analysis)
- 5.1.4 ผลการศึกษางบกระแสเงินสด และ Du Pont System Analysis

ซึ่งผลการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงข้อมูลทางการเงินในช่วงที่ทำการศึกษาของแต่ละบริษัทและภาพรวมของทั้งอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยได้ในระดับหนึ่งเท่านั้น

5.1.1 ผลการศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน (Ratio Analysis)

การศึกษ้อัตราส่วนทางการเงินที่สำคัญทั้ง 10 อัตราส่วน ซึ่งครอบคลุมในการศึกษาฐานะทางการเงิน ความมั่นคงของบริษัท ประสิทธิภาพการดำเนินงาน และอัตราผลตอบแทนของแต่ละบริษัท ได้ดังนี้

1. วิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratios)

1.1 อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio)

1.2 อัตราส่วนสินทรัพย์คล่อง (Quick Ratio)

2. วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage)

2.1 อัตราส่วนหนี้ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt/Equity)

2.2 อัตราส่วนแสดงความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (Times Interest Earned Ratio)

3. วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios)

3.1 ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้ (Average Collection Period)

3.2 ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (Average Age of Inventory)

4. วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน (Profitability)

4.1 อัตราผลตอบแทนจากการดำเนินงาน (Return on Sales)

4.2 อัตราผลตอบแทนต่อสินทรัพย์ (Return on Assets)

4.3 อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Return on Equity)

4.4 ความสามารถในการทำกำไร (EBIT on Assets)

ผลการศึกษาข้อมูลจากงบการเงิน ระหว่างปี พ.ศ. 2537 – 2541 จากกรมทะเบียนการค้า กระทรวงพาณิชย์ และจากรายงานประจำปี (Annual Report) ของกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และกลุ่มบริษัทที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยโดยใช้อัตราส่วนทางการเงินข้างต้นนี้ทำการวิเคราะห์เพื่อทราบถึงฐานะทางการเงินของแต่ละบริษัท รวมทั้งภาพรวมของอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยทั้ง 10 บริษัทได้ผลการศึกษาดังนี้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	1.17	1.41	0.92	1.11	0.80	0.62	0.70	0.82
- สินทรัพย์ด้อยค่า (เท่า)	0.99	1.19	0.80	0.95	0.75	0.59	0.66	0.75
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	2.57	3.28	4.12	3.36	4.91	4.71	4.82	4.16
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	3.59	2.50	3.85	3.17	2.60	0.19	0.85	1.82
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	26	27	31	31	37	49	38	34
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	23	23	23	23	23	29	24	24
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	7.82%	6.12%	6.18%	6.64%	-46.65%	16.96%	-20.64%	-4.01%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	6.34%	4.43%	4.00%	4.74%	-14.63%	4.14%	-5.80%	-1.79%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	22.66%	18.93%	20.47%	20.64%	-86.52%	23.65%	-33.73%	-9.23%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	11.28%	8.99%	6.11%	8.37%	3.04%	0.65%	1.92%	4.37%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัท SCC มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนลดลงมาโดยตลอดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 โดยมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาค่าเท่ากับ 0.82 เท่า เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนของก่อนและหลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจพบว่าอัตราส่วนนี้ลดลงเท่ากับ 0.29 เท่าซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจมีผลกระทบต่อสภาพคล่องของบริษัททำให้ไม่มีสินทรัพย์ระยะสั้นเพียงพอต่อการชำระหนี้ระยะสั้น สำหรับอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวมีอัตราส่วนใกล้เคียงกับอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเพราะบริษัท SCC มีสินค้าคงเหลือและอะไหล่เป็นจำนวนไม่มากนัก ทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วยังมีอยู่จำนวนมาก อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาค่าเท่ากับ 0.75 เท่า และจากอัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่องจะเห็นว่าบริษัท SCC มีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นลดลงมาโดยตลอด โดยในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีสภาพคล่องที่ต่ำที่สุดในช่วงที่ทำการศึกษา จึงทำให้บริษัทมีความเสี่ยงต่อการเกิดการขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจได้ ถ้าหากบริษัทไม่มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

จากอัตราส่วนในการวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้พบว่าโครงสร้างทางการเงินของบริษัทนั้น เงินทุนที่นำมาใช้ในการดำเนินงานและใช้ลงทุนในสินทรัพย์ ส่วนใหญ่จะมาจากหนี้สินเป็นหลัก โดยในช่วงที่ทำการศึกษามีการใช้เงินทุนจากหนี้สินเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 เท่า โดยมีแนวโน้มการใช้เงินทุนจากหนี้สินที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2540 เป็นปีที่ใช้เงินทุนจากแหล่งหนี้สินที่สูงที่สุดเนื่องจากในปีนี้ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้มูลค่าของหนี้สินของบริษัทมีอัตราการขยายตัวของหนี้สินรวมสูงกว่าปี พ.ศ. 2539 ถึงร้อยละ 112.87 (ตามตารางที่ ก.4 ภาคผนวก ก) ซึ่งนับว่ามีปริมาณหนี้ที่สูงมากจนบริษัทต้องใช้นโยบายทางบัญชีโดยการตีมูลค่าสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเพื่อให้ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทสูงขึ้น สำหรับความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยมีแนวโน้มลดลงมากเนื่องจากภาระดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 229.3 (ตามตารางที่ 14) ทำให้อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยลดลงเหลือเพียง 0.19 เท่า เนื่องจากบริษัทมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ที่ลดลงตามสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการก่อสร้างที่ประสบปัญหาตลาดซบเซามาก ทำให้ยอดขายของบริษัทลดลงเป็นอย่างมาก จากอัตราส่วนนี้สรุปได้ว่าบริษัทมีความเสี่ยงในการชำระหนี้และดอกเบี้ยจ่ายที่สูงมาก

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

บริษัทมีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้เฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาคู่กับ 34 วัน และระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือเฉลี่ยเท่ากับ 24 วัน เมื่อเปรียบเทียบความสามารถในการใช้สินทรัพย์ในช่วงเวลาดังกล่าวและหลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจแล้ว พบว่าหลังจากการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจนั้นระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 7 วันและ 1 วัน ตามลำดับ อันแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของบริษัทมีแนวโน้มจะลดลง โดยระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือลดลงน้อยกว่าเมื่อเปรียบเทียบกับระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้เนื่องจากการมีนโยบายควบคุมสินค้าคงเหลือที่มาจากกระบวนการผลิตปูนซีเมนต์ไม่เพียงพอปริมาณเกินความต้องการของตนเอง

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

บริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในช่วงที่ทำการศึกษาคู่กับร้อยละเท่ากับ ร้อยละ 4.01 จึงทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวมและอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นขาดทุนเฉลี่ยร้อยละ 1.79 และร้อยละ 9.23 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 แต่เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS) บริษัทยังมีกำไรเฉลี่ยร้อยละ 4.37 สรุปได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเริ่มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด โดยในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีความสามารถในการทำกำไรต่ำที่สุดในช่วงที่ทำการศึกษา และเมื่อพิจารณาอัตราผลตอบแทนค่าเฉลี่ยของช่วงเวลาดังกล่าวก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจนั้นพบว่าบริษัทมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานที่สูง โดยมีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 20.64 แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทำให้ทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2541 ติดลบร้อยละ 33.73 จึงแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีโอกาสที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานในอนาคตได้ ถ้าหากบริษัทมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและสามารถปรับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่จะทำให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งนี้ไปได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	1.72	1.37	1.48	1.50	0.98	0.48	0.65	0.92
- สินทรัพย์คล่องตัว (เท่า)	1.24	1.02	0.83	1.01	0.59	0.32	0.41	0.60
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.14	1.50	1.69	1.41	37.64	5.17	9.94	2.73
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	4.25	3.44	1.93	3.03	1.31	3.08	2.30	2.61
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	59	60	53	59	57	74	60	60
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	90	77	77	90	101	122	113	93
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	17.77%	11.19%	4.86%	10.40%	-63.93%	31.36%	-22.46%	-4.06%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	8.20%	4.81%	2.54%	4.92%	-32.27%	12.97%	-10.34%	-1.90%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	17.55%	12.03%	6.51%	11.86%	-1265.95%	82.51%	-115.79%	-7.05%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	14.67%	9.44%	7.55%	10.22%	6.14%	19.22%	12.48%	11.23%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัท SCCC มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 ไม่ถึง 1 เท่า ซึ่งหมายถึงบริษัทมีสินทรัพย์หมุนเวียนไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งเกิดจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 โดยมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษานี้เท่ากับ 0.92 เท่า แต่ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2539 เท่ากับ 1.50 เท่าซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงสภาพคล่องที่เพียงพอต่อการชำระหนี้ระยะสั้นของบริษัท สำหรับอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวเฉลี่ยมีอัตราส่วนที่แตกต่างไปจากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยเท่ากับ 0.32 เท่า แสดงว่าบริษัทมีสินค้างเหลือมาก จึงทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดลดลงมากด้วย โดยอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 0.60 เท่า และเมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่องจะเห็นว่าบริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นลดลงมากหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจโดยในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีสภาพคล่องที่ต่ำสุดในช่วงที่ทำการศึกษา จึงทำให้บริษัทมีความเสี่ยงต่อการขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจได้ ถ้าหากบริษัทไม่มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

จากอัตราส่วนในการวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้พบว่าโครงสร้างทางการเงินของบริษัทนั้นเงินทุนที่นำมาใช้ในการดำเนินงานและใช้ลงทุนในสินทรัพย์ ส่วนใหญ่จะมาจากหนี้สินเป็นหลัก โดยในช่วงที่ทำการศึกษามีการใช้เงินทุนจากหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 2.73 เท่า โดยมีแนวโน้มการใช้เงินทุนจากหนี้สินที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2540 เป็นปีที่ใช้เงินทุนจากแหล่งหนี้สินที่สูงที่สุดเนื่องจากในปีนี้ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้มูลค่าของหนี้สินของบริษัทมีอัตราขยายตัวของหนี้สินรวมสูงกว่าปี พ.ศ. 2539 ถึงร้อยละ 76.27 (ตามตารางที่ ก.4 ภาคผนวก ก) ซึ่งนับว่ามีปริมาณหนี้ที่สูงมากจนบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในปี พ.ศ. 2540 เท่ากับ 37.64 เท่า สำหรับความสามารถจ่ายดอกเบี้ยลดลงมากเนื่องจากภาระดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 151.3 (ตามตารางที่ 15) ทำให้อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยในช่วงที่ทำการศึกษานี้เท่ากับ 2.61 เท่า เนื่องจากบริษัทมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ที่ลดลงตามสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการก่อสร้างที่ประสบปัญหาขาดทุนมาก ทำให้ยอดขายของบริษัทลดลงเป็นจำนวนมาก จากอัตราส่วนนี้สรุปได้ว่าบริษัทมีความเสี่ยงในการชำระหนี้และดอกเบี้ยจ่ายที่สูงมาก

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

บริษัทมีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้เฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 60 วัน และระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือเฉลี่ยเท่ากับ 93 วัน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบข้อมูลในช่วงก่อนและหลังเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจแล้วพบว่า มีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 1 วัน และ 23 วัน ตามลำดับ ซึ่งหมายถึงบริษัทมีการควบคุมระยะเวลาในการเก็บหนี้ที่รัดกุม ไม่ให้มีระยะเวลาที่เพิ่มขึ้นแต่ระยะเวลาในการเก็บสินค้าคงเหลือมีอัตราการเพิ่มในสัดส่วนที่สูงกว่าอันเนื่องมาจากการไม่ได้ควบคุมปริมาณสินค้าคงเหลือจากกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหลังเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ จึงอาจทำให้บริษัทมีโอกาสที่จะเกิดกระแสเงินสดที่ออกจากบริษัทในส่วนของต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นแต่สินค้าคงเหลือที่ผลิตได้ไม่สามารถจำหน่ายได้ในทันที จนอาจทำให้บริษัทมีความเสี่ยงในการขาดสภาพคล่องและความเสี่ยงต่อการชำระดอกเบี้ยจ่ายที่ไม่ตรงตามเงื่อนไขที่ทำไว้กับเจ้าหนี้ได้

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

บริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในช่วงที่ทำการศึกษาค่าทุนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 4.06 จึงทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ค่าทุนเฉลี่ยร้อยละ 1.90 และร้อยละ 7.22 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 แต่เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS) บริษัทยังมีกำไรเฉลี่ยร้อยละ 11.23 สรุปได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเริ่มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด โดยในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงสุดในช่วงที่ทำการศึกษา อันเนื่องมาจากกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ค่าเงินบาทแข็งตัวในปี พ.ศ. 2541 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2540 จึงทำให้บริษัทมีโอกาสที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานในอนาคตได้ถ้าหากมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและสามารถปรับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่จะทำให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งนี้ไปได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทที่พีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	0.75	0.62	0.41	0.53	0.23	0.14	-0.17	0.27
- สินทรัพย์คล่องตัว (เท่า)	0.40	0.30	0.17	0.25	0.10	0.06	0.08	0.12
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	2.07	2.67	3.10	2.69	3.18	2.45	2.53	2.56
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	2.45	1.70	1.53	1.75	-0.02	2.35	1.30	1.42
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	78	66	54	66	60	64	61	64
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	236	187	154	206	155	176	168	181
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	16.71%	10.91%	6.98%	10.12%	-175.11%	58.38%	-65.27%	-29.55%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	2.70%	1.96%	1.60%	1.99%	-29.06%	8.79%	-10.33%	-5.15%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	7.57%	7.20%	7.19%	7.32%	-115.66%	27.14%	-35.41%	-18.36%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	4.84%	4.77%	4.61%	4.72%	-0.08%	14.43%	7.10%	6.10%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัททีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัท TPIPL มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนลดลงมาโดยตลอดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 โดยมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาคู่กับ 0.27 เท่า อันเนื่องมาจากบริษัทมีหนี้สินหมุนเวียนที่สูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนมาก โดยมีหนี้สินหมุนเวียนเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาคู่กับ 24,777 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 40.38 ของหนี้สินรวม (ตามตารางที่ ข.3 ภาคผนวก ข) ในขณะที่มีสินทรัพย์หมุนเวียนเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาคู่กับ 6,731 ล้านบาท (ตามตารางที่ ก.13 ภาคผนวก ก) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าบริษัทมีหนี้สินหมุนเวียนที่สูงกว่าสินทรัพย์หมุนเวียนมากอันอาจมาจากนโยบายของบริษัทที่นำเงินที่ได้จากการกู้ยืมในหนี้สินหมุนเวียนไปใช้ในการลงทุนในสินทรัพย์ถาวรด้วย สำหรับอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวมีอัตราส่วนใกล้เคียงกับอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเพราะบริษัทมีสินค้าคงเหลือและอะไหล่ไม่มากนัก ทำให้มีสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วยังมีอยู่ใกล้เคียงกันระหว่างอัตราส่วนทั้งสองแบบ และจากอัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่องจะเห็นว่าบริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นที่ลดลงมาโดยตลอด โดยในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีสภาพคล่องที่ต่ำที่สุดของช่วงที่ทำการศึกษาก็ทำให้บริษัทเกิดปัญหาการขาดสภาพคล่อง จนต้องมีการประกาศหยุดพักชำระหนี้ของบริษัทในปี พ.ศ. 2540 ตามข้อมูลที่ผู้สอบบัญชีแสดงความเห็นไว้ในรายงานการสอบงบการเงินของบริษัท

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

จากอัตราส่วนในการวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้พบว่าโครงสร้างทางการเงินของบริษัทนั้นเงินทุนที่นำมาใช้ในการดำเนินงานและใช้ลงทุนในสินทรัพย์ ส่วนใหญ่จะมาจากหนี้สินเป็นหลัก โดยในช่วงที่ทำการศึกษามีการใช้เงินทุนจากหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 2.56 เท่าโดยมีแนวโน้มการใช้เงินทุนจากหนี้สินที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2539 เป็นปีที่ใช้เงินทุนจากแหล่งหนี้สินที่สูงที่สุด จนมาเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ทำให้มูลค่าของหนี้สินของบริษัทมีอัตราขยายตัวของหนี้สินรวมสูงกว่าปี พ.ศ. 2539 ถึงร้อยละ 55.80 (ตามตารางที่ ก.4 ภาคผนวก ก) จึงทำให้บริษัทมาใช้เงินนโยบายทางบัญชีในการตีราคาสินทรัพย์ขึ้นมาเพื่อให้ส่วนของผู้ถือหุ้นมีมูลค่าที่สูงขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับหนี้สินรวมของบริษัท สำหรับความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยลดลงมากเนื่องจากภาระดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 769.6 (ตามตารางที่ 16) ทำให้อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยโดยเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาคู่กับ 1.42 เท่า เนื่องจากบริษัทมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ที่ลดลงตามสภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการก่อสร้างที่ประสบปัญหา

ตลาดซบเซาลงมาก ทำให้ยอดขายของบริษัทลดลงเป็นอย่างมาก จากอัตราส่วนนี้สรุปได้ว่าบริษัทมีความเสี่ยงในการชำระหนี้และดอกเบี้ยจ่ายที่สูงมาก

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

บริษัทมีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้เฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 64 วัน และระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือเฉลี่ยเท่ากับ 181 วัน เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าบริษัทมีการเพิ่มความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น คือมีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 5 วันและ 38 วัน ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของบริษัทที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพราะการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทั้งในด้านการเก็บเงินจากลูกหนี้และการขายสินค้า อาจทำให้บริษัทมีโอกาสที่จะเกิดกระแสเงินสดที่เข้าบริษัทได้ล่าช้า จนอาจทำให้บริษัทมีความเสี่ยงในการขาดสภาพคล่อง และความเสี่ยงต่อการชำระดอกเบี้ยจ่ายที่ไม่ตรงตามเงื่อนไขที่ทำไว้กับเจ้าหนี้ได้

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

บริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในช่วงที่ทำการศึกษาคาดทุนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 29.55 จึงทำให้อัตรากำไรสุทธิรวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นขาดทุนเฉลี่ยร้อยละ 5.15 และร้อยละ 18.36 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 แต่เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS) บริษัทยังมีกำไรเฉลี่ยร้อยละ 6.10 สรุปได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเริ่มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด แต่ในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงสุดในช่วงที่ทำการศึกษา อันเนื่องมาจากกำไรจากอัตราแลกเปลี่ยนที่ค่าเงินบาทแข็งตัวในปี พ.ศ. 2541 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2540 จึงทำให้บริษัทมีโอกาสที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานในอนาคตได้ หากมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและสามารถปรับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่จะทำให้บริษัทสามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งนี้ไปได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	1.40	1.03	0.99	1.08	0.87	0.53	0.67	0.80
- สินทรัพย์คล่องตัว (เท่า)	0.79	0.59	0.56	0.61	0.58	0.36	0.45	0.50
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.86	1.07	1.11	1.03	2.60	2.33	2.47	1.55
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	1.42	2.04	1.89	1.71	3.21	1.03	1.80	1.77
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	75	78	84	85	73	7	77	78
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	121	126	131	131	127	131	129	127
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	5.84%	8.60%	7.24%	7.26%	-52.06%	0.73%	-26.78%	-9.79%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	1.69%	2.00%	1.41%	1.67%	-12.47%	0.17%	-6.37%	-2.29%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	3.14%	4.16%	2.97%	3.39%	-44.93%	0.58%	-22.11%	-5.85%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	8.15%	5.64%	2.98%	5.11%	11.23%	7.00%	9.19%	7.12%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน)

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัท ASIA มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนลดลงมาโดยตลอดนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 โดยมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 0.80 เท่า สำหรับอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวเฉลี่ยมีอัตราส่วนที่แตกต่างไปจากอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยเท่ากับ 0.30 เท่า แสดงว่าบริษัทมีสินค้างเหลือมาก จึงทำให้สินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดลดลงมากด้วย โดยอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 0.50 เท่า และเมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่องจะเห็นว่าบริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นลดลงมากหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยเท่ากับ 1.08 เท่าซึ่งเป็นอัตราส่วนที่แสดงถึงการมีสภาพคล่องที่เพียงพอต่อการชำระหนี้ระยะสั้นได้เพียงพอ แต่ในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มิสภาพคล่องที่ต่ำสุดในช่วงที่ทำการศึกษา จึงทำให้บริษัทมีความเสี่ยงต่อการขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจได้ ถ้าหากไม่มีการจัดการที่มีประสิทธิภาพ

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

จากอัตราส่วนในการวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้พบว่าโครงสร้างทางการเงินของบริษัทนั้นเงินทุนที่นำมาใช้ในการดำเนินงานและใช้ลงทุนในสินทรัพย์ ส่วนใหญ่จะมาจากหนี้สินเป็นหลัก โดยในช่วงที่ทำการศึกษามีการใช้เงินทุนจากหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 1.55 เท่าโดยมีแนวโน้มการใช้เงินทุนจากหนี้สินที่สูงขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และปี พ.ศ. 2540 เป็นปีที่ใช้เงินทุนจากแหล่งหนี้สินที่สูงที่สุดเนื่องจากในปีนี้ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้มูลค่าของหนี้สินของบริษัทมีอัตราขยายตัวของหนี้สินรวมสูงกว่าปี พ.ศ. 2539 ถึงร้อยละ 60.11 (ตามตารางที่ ก.4 ภาคผนวก ก) ซึ่งนับว่ามีปริมาณหนี้ที่สูงมากจนบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในปี พ.ศ. 2540 เท่ากับ 2.60 เท่า สำหรับความสามารถจ่ายดอกเบี้ยลดลงมากเนื่องจากภาระดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 128.3 (ตามตารางที่ 17) ทำให้อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยในช่วงที่ทำการศึกษาเท่ากับ 1.77 เท่า เนื่องจากบริษัทมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ที่ลดลงตามสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการก่อสร้างที่ประสบปัญหาตลาดซบเซาลงมาก ทำให้ยอดขายของบริษัทลดลงเป็นอย่างมาก จากอัตราส่วนนี้สรุปได้ว่าบริษัทมีความเสี่ยงในการชำระหนี้และดอกเบี้ยจ่ายที่สูงมาก

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

บริษัทมีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้เฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 78 วันและระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือเฉลี่ยในช่วงเดียวกันเท่ากับ 127 วัน เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าบริษัทมีการเพิ่มความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น คือ มีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือเฉลี่ยลดลงเท่ากับ 8 วันและ 2 วัน ตามลำดับ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของบริษัทที่ดีขึ้นทั้งในด้านการเก็บเงินจากลูกหนี้และการขายสินค้า จึงทำให้บริษัทมีโอกาสที่จะเกิดกระแสเงินสดที่เข้าบริษัทได้เร็วขึ้น เพื่อไม่ให้บริษัทต้องเกิดความเสี่ยงในการขาดสภาพคล่องและความเสี่ยงต่อการชำระดอกเบี้ยจ่ายที่ไม่ตรงตามเงื่อนไขที่ทำไว้กับเจ้าหนี้ได้

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

บริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในช่วงที่ทำการศึกษาคาดทุนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 9.79 จึงทำให้อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นขาดทุนเฉลี่ยร้อยละ 2.29 และร้อยละ 5.85 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 แต่เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS) บริษัทยังมีกำไรเฉลี่ยร้อยละ 7.12 สรุปได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเริ่มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด แต่ในปี พ.ศ. 2540 เป็นปีที่มีความสามารถในการทำกำไรที่สูงสุดในช่วงที่ทำการศึกษา อันเนื่องจากบริษัทมีรายได้จากการขายสูงที่สุดในช่วงที่ทำการศึกษา แต่เนื่องจากวิกฤตการณ์เศรษฐกิจทำให้บริษัทต้องประสบปัญหาจากการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน จึงทำให้กำไรของบริษัทอยู่ในระดับที่ไม่ดีเท่าที่ควร ดังนั้นหากบริษัทมีโอกาสที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานในอนาคตได้ โดยมีการบริหารที่มีประสิทธิภาพและสามารถปรับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่จะทำให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งนี้ไปได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทชลประทานซีเมนต์ จำกัด (มหาชน)

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	0.33	0.89	0.52	0.56	0.78	2.39	0.91	0.64
- สินทรัพย์คล่องตัว (เท่า)	0.16	0.70	0.43	0.43	0.57	1.70	0.67	0.48
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	4.31	1.06	1.60	1.59	2.24	2.38	1.97	1.74
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	2.13	1.10	0.82	1.11	0.28	-4.60	-1.74	-0.10
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	63	66	26	40	42	108	63	61
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	111	109	50	79	67	135	72	94
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	7.35%	1.21%	-2.99%	0.67%	-23.84%	-149.27%	-61.12%	-21.35%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	4.40%	0.34%	-1.43%	0.29%	-9.20%	-36.33%	-20.10%	-8.26%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	23.34%	0.70%	-3.81%	0.76%	-29.80%	-96.26%	-59.74%	-22.80%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	11.65%	4.69%	6.60%	6.82%	1.69%	-29.85%	-10.97%	-0.64%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทชลประทานซีเมนต์ จำกัด (มหาชน)

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัท JCC มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเพิ่มขึ้นนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 โดยมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 0.64 เท่า อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวเฉลี่ยมีอัตราส่วนใกล้เคียงกับอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนเพราะบริษัทมีสินค้าคงเหลือและอะไหล่ไม่มากนัก ทำให้มีสินทรัพย์หมุนเวียนที่สามารถเปลี่ยนเป็นเงินสดได้เร็วมีค่าใกล้เคียงกันกับอัตราส่วนข้างต้น โดยอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 0.48 เท่า และเมื่อพิจารณาจากอัตราส่วนการวิเคราะห์สภาพคล่องจะเห็นว่าบริษัทมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นเพิ่มขึ้นมากหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจโดยในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีสภาพคล่องที่สูงสุดในช่วงที่ทำการศึกษา จึงทำให้บริษัทสามารถลดความเสี่ยงต่อการขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจลงได้อันเนื่องมาจากบริษัทสามารถหาผู้ร่วมทุนรายใหม่ได้ คือ บริษัทซีเมนต์ฟองเซ่ จำกัดจากฝรั่งเศสมาช่วยเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจมากขึ้นตามข้อมูลหมายเหตุประกอบงบการเงินของบริษัท

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

จากอัตราส่วนในการวิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้พบว่าโครงสร้างทางการเงินของบริษัทนั้นเงินทุนที่นำมาใช้ในการดำเนินงานและใช้ลงทุนในสินทรัพย์ ส่วนใหญ่จะมาจากหนี้สินเป็นหลัก โดยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 มีการใช้เงินทุนจากหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 1.74 เท่า โดยมีแนวโน้มการใช้เงินทุนจากหนี้สินที่เพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 และปี พ.ศ. 2540 เป็นปีที่ใช้เงินทุนจากแหล่งหนี้สินที่สูงที่สุดเนื่องจากในปีนี้ได้เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้มูลค่าของหนี้สินของบริษัทมีอัตราขยายตัวของหนี้สินรวมสูงกว่าปี พ.ศ. 2539 ถึงร้อยละ 10.49 (ตามตารางที่ ก.4 ภาคผนวก ก) ซึ่งนับว่ามีปริมาณหนี้ที่สูงมากจนบริษัทมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในปี พ.ศ. 2540 เท่ากับ 2.24 เท่า สำหรับความสามารถจ่ายดอกเบี้ยลดลงมากเนื่องจากภาระดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 87.5 (ตามตารางที่ 18) ทำให้อัตราส่วนความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยในช่วงที่ทำการศึกษาเท่ากับ -0.10 เท่า เนื่องจากบริษัทมีกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี (EBIT) ที่ลดลงตามสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศโดยเฉพาะในกลุ่มธุรกิจการก่อสร้างที่ประสบปัญหาของตลาดซบเซาลงมาก ทำให้ยอดขายของบริษัทลดลงเป็นอย่างมาก จากอัตราส่วนนี้สรุปได้ว่าบริษัทมีความเสี่ยงในการชำระหนี้และดอกเบี้ยจ่ายที่สูงมาก

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

บริษัทมีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้เฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 เท่ากับ 61 วัน และระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือเฉลี่ยเท่ากับ 94 วัน เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าบริษัทมีการเพิ่มความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในส่วนของระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือที่ลดลง 7 วัน แต่ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้เพิ่มขึ้น 23 วัน ซึ่งแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของบริษัทที่ต่ำกว่าในด้านการเก็บเงินจากลูกหนี้ จึงอาจทำให้บริษัทมีโอกาสที่จะเกิดกระแสเงินสดที่เข้าบริษัทได้ล่าช้า จนอาจทำให้บริษัทมีความเสี่ยงในการขาดสภาพคล่องและความเสี่ยงต่อการชำระดอกเบี้ยจ่ายที่ไม่ตรงตามเงื่อนไขที่ทำไว้กับเจ้าหนี้ได้

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

บริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 ขาดทุนเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 21.35 จึงทำให้อัตรากำไรผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม และอัตรากำไรผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นขาดทุนเฉลี่ยร้อยละ 8.26 และร้อยละ 22.79 ตามลำดับ ซึ่งเป็นผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 แต่เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS) บริษัทยังมีผลขาดทุนเฉลี่ยร้อยละ 0.64 สรุปได้ว่าความสามารถในการทำกำไรของบริษัทเริ่มลดลงตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และมีแนวโน้มลดลงโดยตลอด โดยในปี พ.ศ. 2541 เป็นปีที่มีความสามารถในการทำกำไรที่ต่ำสุดในช่วงที่ทำการศึกษา อันเนื่องมาจากรายได้จากการขายต่ำที่สุดในช่วงที่ทำการศึกษา อีกทั้งเกิดวิกฤตการณ์เศรษฐกิจทำให้บริษัทต้องประสบปัญหาจากการขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้นหากบริษัทมีโอกาสที่จะเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินงานในอนาคตได้ มีการบริหารโดยมีประสิทธิภาพและสามารถปรับกลยุทธ์ในการดำเนินธุรกิจที่จะทำให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจให้สามารถผ่านพ้นวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจครั้งนี้ไปได้

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	1.09	1.13	0.79	0.95	0.66	0.43	0.52	0.66
- สินทรัพย์คงตัว (เท่า)	0.85	0.81	0.61	0.71	0.55	0.37	0.43	0.54
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.84	2.31	2.82	2.35	4.45	3.43	3.84	3.11
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	3.25	2.37	2.19	2.54	1.06	1.36	1.25	1.73
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	39	39	37	39	43	54	44	42
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	51	49	50	50	57	76	65	57
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	10.22%	7.46%	5.66%	7.52%	-68.73%	23.67%	-29.54%	-4.35%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	5.47%	3.53%	2.70%	3.68%	-20.23%	5.61%	-7.88%	-2.92%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	15.55%	11.68%	10.29%	12.34%	-108.89%	24.43%	-38.14%	-11.88%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	10.17%	7.58%	5.76%	7.49%	2.91%	6.49%	4.62%	5.85%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

กลุ่มบริษัทนี้มีสภาพคล่องที่ลดลงหลังจากการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจพบว่าอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวลดลงเท่ากับ 0.43 เท่าและ 0.28 เท่าตามลำดับ จึงทำให้สภาพคล่องโดยรวมของกลุ่มบริษัทนี้มีความเสี่ยงต่อการเกิดการขาดสภาพคล่องได้

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

อัตราส่วนเพื่อวัดความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ยของกลุ่มบริษัทนี้มีความเสี่ยงมากขึ้นหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ คือมีความเสี่ยงของหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น 1.49 เท่าและความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยลดลง 1.29 เท่า จึงทำให้เจ้าหนี้มีความเสี่ยงต่อการไม่ได้ชำระหนี้คืนสูงมากขึ้นด้วย

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

กลุ่มบริษัทนี้มีสามารถในการใช้สินทรัพย์ได้ลดลงหลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจ โดยมีระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือเพิ่มขึ้น 5 วันและ 15 วันตามลำดับ จึงทำให้กลุ่มบริษัทนี้มีความเสี่ยงต่อการขาดสภาพคล่องอันเนื่องมาจากไม่สามารถหากระแสเงินสดเข้ามาใช้ในการดำเนินธุรกิจได้อย่างเพียงพอ

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

กลุ่มบริษัทนี้มีอัตราผลตอบแทนคิดลบในทุกด้านหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ แต่ก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจนั้นกลุ่มบริษัทนี้มีอัตราผลตอบแทนที่อยู่ในระดับสูงคือในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2539 มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นร้อยละ 12.34 แต่เมื่อเกิดวิกฤตเศรษฐกิจขึ้นทำให้อัตราผลตอบแทนดังกล่าวในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2541 ติดลบร้อยละ 11.88 จึงเป็นผลทำให้ราคาหุ้นของบริษัทในกลุ่มนี้มีแนวโน้มลดลงโดยตลอด

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	0.00	0.00	0.67	0.67	0.03	0.03	0.03	0.04
- สินทรัพย์คล่องตัว (เท่า)	0.00	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	0.01	0.01
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.00	0.00	0.15	0.15	-7.58	-30.34	-11.32	0.17
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	0.00	0.00	0.50	0.50	0.11	0.58	0.42	0.42
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	0	0	0	0	0	20	10	10
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	0	0	0	0	49	48	48	48
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	0.00%	0.00%	-0.36%	-0.36%	-156.10%	-22.42%	-88.59%	-82.06%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	0.00%	0.00%	-0.06%	-0.06%	-34.36%	-5.74%	-20.98%	-18.78%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%	0.00%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	0.00%	0.00%	0.06%	0.06%	0.72%	8.06%	4.15%	3.71%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัทเริ่มมีรายได้จากการขายปูนซิเมนต์ในปี พ.ศ. 2539 และเป็นบริษัทในเครือของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) โดยบริษัทฯ ถือหุ้นร้อยละ 99.99 จากการศึกษาพบว่า อัตราการวัดสภาพคล่องของบริษัทอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำมาก เนื่องจากโครงสร้างของหนี้สินของบริษัท ยังไม่มีการจัดโครงสร้างหนี้สินระยะสั้นและระยะยาวให้ชัดเจน ดังนั้นการใช้อัตราส่วนทางการเงินเพื่อวัดสภาพคล่องของบริษัทจึงทำได้และไม่สามารถทราบเงินทุนหมุนเวียนของบริษัทได้ ส่วนข้อมูลในงบการเงินของบริษัทนั้นผู้สอบบัญชีจึงอ้างอิงบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ที่เป็นบริษัทแม่ด้วยสำหรับการอยู่รอดของบริษัท

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

มีเหตุผลเช่นเดียวกันกับการใช้อัตราส่วนเพื่อวัดสภาพคล่องของบริษัทที่งบการเงินไม่สามารถแสดงฐานะทางการเงินได้ชัดเจนเท่าที่ควร อันเนื่องมาจากโครงสร้างทางการเงินยังขึ้นอยู่กับบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทแม่เป็นหลัก

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

บริษัทมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ได้ดีเนื่องจากบริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทแม่เป็นผู้ซื้อปูนซิเมนต์จากบริษัทปูนลำปางทั้งหมดเพื่อไปดำเนินการในเรื่องการกระจายสินค้าเอง จึงทำให้ระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ และระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือขึ้นอยู่กับนโยบายของบริษัทแม่เป็นหลัก

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

เนื่องจากเป็นบริษัทที่เริ่มก่อตั้งใหม่และเปิดดำเนินการโดยมีรายได้ในปี พ.ศ. 2539 เป็นปีแรก และในปีที่สองบริษัทได้ประสบกับวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจจึงทำให้บริษัทมีผลอัตรารอบแทนที่ติดลบจึงไม่สามารถใช้วัดประสิทธิภาพในการดำเนินงานได้ แต่เมื่อพิจารณาความสามารถในการทำกำไรแล้วบริษัทยังมีกระแสเงินสดในการดำเนินงานของบริษัทพอสมควร

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทมหาชน จำกัด

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	0.44	0.48	0.34	0.41	0.59	0.87	0.74	0.56
- สินทรัพย์ค้ำรองตัว (เท่า)	0.32	0.28	0.16	0.24	0.36	0.72	0.56	0.39
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้ต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	2.90	2.68	3.00	2.70	5.94	2.92	4.47	3.12
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	0.51	1.16	0.50	0.82	0.27	2.27	1.31	1.15
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	45	50	66	57	65	81	79	61
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	57	90	109	107	89	63	73	82
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	-13.33%	3.73%	-0.36%	-2.93%	-60.49%	22.03%	-10.41%	-7.52%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	-3.80%	0.83%	-0.07%	-0.67%	-20.65%	10.91%	-4.38%	-2.39%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-12.96%	2.65%	-0.26%	-2.27%	-157.98%	47.04%	-23.94%	-9.85%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	3.91%	6.00%	0.07%	3.08%	2.23%	19.46%	11.11%	6.80%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทสระบุรีซีเมนต์ จำกัด

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัทมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนที่มีแนวโน้มสูงขึ้นเนื่องจากมีสินทรัพย์หมุนเวียนเพิ่มขึ้น ได้แก่ สินค้าคงเหลือ และลูกหนี้การค้า ในขณะที่มีหนี้สินหมุนเวียนใกล้เคียงของเดิม จึงทำให้บริษัทมีสภาพคล่องที่สูงขึ้น แต่เมื่อตัดในส่วนของสินค้าคงเหลือออกแล้ว อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวเฉลี่ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 ก็ลดลงเท่ากับ 0.17 เท่าแสดงว่าสภาพคล่องของบริษัทอันอาจมาจากสินค้าคงเหลือที่มีอยู่ในบริษัทเป็นส่วนใหญ่

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

บริษัทมีโครงสร้างทางการเงินของบริษัทมาจากหนี้สินเป็นหลักจึงทำให้อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นมีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้น โดยปี พ.ศ. 2540 เพิ่มสูงมากที่สุดอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ แต่เมื่อพิจารณาจากความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยแล้วมีแนวโน้มลดลงก็ทำให้บริษัทมีความเสี่ยงต่อการไม่สามารถชำระหนี้ได้ แต่เมื่อปี พ.ศ. 2541 บริษัทมีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยสูงเพราะบริษัทมียอดขายสูง จึงทำให้มีผลกำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีสูงนั่นเอง

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

บริษัทมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งในด้านการจัดเก็บหนี้และระยะเวลาตัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือที่นานกว่าค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรมทำให้บริษัทมีโอกาสที่จะเกิดการขาดสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจได้ จึงต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านนี้ให้มากขึ้น

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

บริษัทยังมีผลขาดทุนที่สูงอยู่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2537 และเมื่อเริ่มมีกำไรในปีถัดมาบริษัทก็ต้องมาประสบกับปัญหาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจทำให้บริษัทไม่มีผลตอบแทนในช่วงที่ทำการศึกษา แต่เมื่อพิจารณาจากความสามารถในการทำกำไรบริษัทยังมีกระแสเงินสดเข้ามาเพื่อการดำเนินงานของบริษัทพอสมควร

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทสามัคคีซีเมนต์ จำกัด

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	0.18	0.24	0.09	0.16	0.08	0.13	0.10	0.13
- สินทรัพย์ค้ำประกัน (เท่า)	0.12	0.18	0.05	0.10	0.06	0.06	0.06	0.08
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.27	1.31	1.30	1.30	1.49	1.77	1.62	1.43
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	-7.00	-4.00	-8.50	-6.00	-0.82	-0.20	-0.42	-1.32
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	90	40	60	65	40	32	34	52
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	225	87	124	134	84	79	87	119
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	-200.00%	-55.56%	-105.56%	-85.71%	-74.07%	-70.59%	-72.13%	-78.18%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	-2.27%	-3.35%	-3.24%	-3.03%	-3.42%	-4.10%	-3.76%	-3.36%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-5.16%	-7.73%	-7.45%	-6.95%	-8.51%	-11.37%	-9.87%	-8.19%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	-1.99%	-2.68%	-2.90%	-2.60%	-1.54%	-0.68%	-1.11%	-1.92%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทสามัคคีซีเมนต์ จำกัด

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัทมีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนที่ต่ำมาก อันเนื่องมาจากบริษัทมีหนี้สินหมุนเวียนที่อยู่ในระดับที่สูงเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์หมุนเวียนที่มีอยู่ และเมื่อวัดอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวโดยการตัดสินค้าคงเหลือออกแล้วบริษัทยังมีสภาพคล่องที่ต่ำมาก จึงทำให้บริษัทมีความเสี่ยงต่อการเกิดการขาดสภาพคล่องที่สูงมาก

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

เมื่อพิจารณาความสามารถในการก่อหนี้แล้ว บริษัทยังมีส่วนของผู้อื้อหุ้นที่ใกล้เคียงกับหนี้สินรวมของทั้งบริษัท แต่เมื่อพิจารณาจากความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยแล้ว บริษัทมีความเสี่ยงที่จะไม่สามารถทำตามเงื่อนไขในการกู้ยืมเงินได้ เพราะการทำการกระแสเงินสดเข้ามาเพื่อใช้ในการหมุนเวียนในบริษัทยังไม่เพียงพอต่อการจ่ายดอกเบี้ย จึงอาจเป็นสาเหตุทำให้เจ้าหนี้เรียกชำระหนี้คืนได้

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

บริษัทมีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ทั้งในด้านการจัดเก็บหนี้จากลูกหนี้และระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือที่มีแนวโน้มดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าบริษัทมีการเพิ่มความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น ในส่วนของระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือเฉลี่ยลดลง 31 วันและ 47 วัน ตามลำดับ ทำให้บริษัทมีโอกาสที่จะเพิ่มสภาพคล่องในการดำเนินธุรกิจได้ จึงต้องมีการเพิ่มประสิทธิภาพในด้านนี้ให้มากขึ้น

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

เนื่องจากบริษัทยังไม่สามารถทำการกระแสเงินสดได้เพียงพอต่อการจ่ายดอกเบี้ยจึงทำให้บริษัทยังมีผลขาดทุนมาโดยตลอด จึงทำให้บริษัทมีอัตราผลตอบแทนจากการลงทุนในช่วงที่ทำการศึกษานี้ติดลบ และเมื่อวัดความสามารถในการทำกำไรที่ยังติดลบมาโดยตลอดก็ทำให้บริษัทต้องรีบปรับปรุงการบริหารงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทไทยสถาปนา จำกัด

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	1.81	1.29	1.58	1.55	1.82	2.27	2.05	1.75
- สินทรัพย์คล่องตัว (เท่า)	0.68	0.56	0.35	0.53	1.36	1.88	1.62	0.98
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.72	0.83	1.07	0.87	0.78	0.77	0.77	0.82
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	-1.56	1.15	0.00	0.38	0.00	0.00	0.00	0.72
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	44	45	70	46	29	29	34	44
- ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	152	148	270	180	195	74	88	168
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	-31.51%	3.16%	4.35%	-8.41%	12.24%	5.41%	8.13%	-2.37%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	-8.65%	1.03%	0.60%	-2.02%	1.49%	0.98%	1.23%	-0.47%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-14.84%	1.89%	1.24%	-3.79%	2.64%	1.73%	2.18%	-0.86%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	-5.26%	7.90%	0.60%	1.24%	1.49%	0.98%	1.23%	1.23%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทไทยสถาปนา จำกัด

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัทมีสภาพคล่องที่ดีมาก เนื่องจากบริษัทมีหนี้สินหมุนเวียนที่ต่ำกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 24.4 ล้านบาท นอกจากนี้เมื่อวัดอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวแล้วบริษัทก็ยังมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่สูงกว่าหนี้สินหมุนเวียน จึงทำให้บริษัทมีสินทรัพย์ที่เพียงพอต่อการชำระหนี้ในระยะสั้นได้

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

เนื่องจากบริษัทใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ความสามารถในการก่อหนี้ของบริษัทยังอยู่ในระดับที่ดีอยู่ และในส่วนของความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยแล้วในช่วงปี พ.ศ. 2539 – 2541 บริษัทไม่มีภาระเรื่องดอกเบี้ยจึงไม่สามารถวิเคราะห์ในความสามารถในด้านนี้ได้

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

เมื่อพิจารณาความสามารถในการจัดเก็บหนี้และการบริหารสินค้าคงเหลือแล้วบริษัทมีระยะเวลาที่มีแนวโน้มดีขึ้น เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าบริษัทมีการเพิ่มความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพมากขึ้นในส่วนของระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือเฉลี่ยที่ลดลง 12 วันและ 92 วัน ตามลำดับ จึงทำให้บริษัทมีความสามารถในการทำกระแสเงินสดเข้าบริษัทได้ดีมาก

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ในส่วนของอัตราผลตอบแทนของบริษัทนั้น ในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2541 บริษัทมีกำไรมาโดยตลอดเฉลี่ยปีละ 3.7 ล้านบาท แต่เนื่องจากบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิในปี พ.ศ. 2537 เท่ากับ 23 ล้านบาท จึงทำให้อัตราผลตอบแทนของบริษัทในช่วงก่อนเกิดวิกฤตเศรษฐกิจคือในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2539 มีอัตราผลตอบแทนติดลบ แต่หลังจากเกิดวิกฤตเศรษฐกิจอัตราผลตอบแทนของบริษัทในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2541 มีอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิเท่ากับร้อยละ 8.13 ส่วนอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเท่ากับร้อยละ 2.18 จึงทำให้แนวโน้มของอัตราผลตอบแทนของบริษัทดีขึ้น

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทผู้ให้บริการเช่ารถจักรยานยนต์ (มหาชน)

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	12.00	14.13	6.60	10.52	6.33	6.10	6.21	8.66
- สินทรัพย์คงตัว (เท่า)	8.71	11.50	3.40	7.48	2.44	2.20	2.32	5.25
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	0.07	0.05	0.15	0.09	0.27	0.36	0.31	0.18
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	0.00	0.00	0.00	0.00	-1.00	-1.60	-1.38	1.00
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาด้วยเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	4	4	4	4	8	10	9	6
- ระยะเวลาด้วยเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	122	116	126	120	180	199	190	149
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	4.35%	5.94%	3.19%	4.53%	-6.74%	-18.06%	-11.80%	-1.34%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	3.57%	3.90%	1.75%	2.97%	-3.31%	-7.34%	-5.31%	-0.75%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	3.81%	4.11%	2.01%	3.25%	-4.20%	-10.00%	-6.96%	-0.89%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	5.36%	5.84%	2.34%	4.35%	-1.66%	-4.52%	-3.07%	1.01%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทยูนิเวอร์แซลปูนซีเมนต์ขาว จำกัด

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

บริษัทมีสภาพคล่องที่ดีมาก เนื่องจากบริษัทมีหนี้สินหมุนเวียนที่ต่ำกว่าสินทรัพย์หมุนเวียน โดยเฉลี่ยเท่ากับ 67.4 ล้านบาท นอกจากนี้เมื่อวัดอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวแล้วบริษัทก็ยังมีสินทรัพย์หมุนเวียนที่สูงกว่าหนี้สินหมุนเวียน จึงทำให้บริษัทมีสินทรัพย์ที่เพียงพอต่อการชำระหนี้ในระยะสั้นได้

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

เนื่องจากบริษัทใช้เงินทุนจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่จึงทำให้ความสามารถในการก่อหนี้ของบริษัทยังอยู่ในระดับที่ดีและในส่วนของความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยแล้วในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2539 บริษัทไม่มีภาระเรื่องดอกเบี้ยจึงไม่สามารถวิเคราะห์ได้ในช่วงนั้น แต่เมื่อปี พ.ศ. 2540 – 2541 บริษัทเริ่มมีภาระดอกเบี้ยสูงขึ้นแต่บริษัทมีความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยที่คิดลบเป็นผลมาจากบริษัทมีผลขาดทุนจากการดำเนินงาน อันเนื่องมาจากบริษัทมีรายได้จากการขายที่ลดลงในขณะที่ต้นทุนขายสูงขึ้น จึงทำให้บริษัทต้องปรับปรุงประสิทธิภาพในการผลิตสินค้ามาจำหน่ายให้ดีขึ้นต่อไป

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

เมื่อพิจารณาระยะเวลาตัวเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้เฉลี่ยของบริษัทในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2541 แล้วบริษัทใช้ระยะเวลาเฉลี่ยเท่ากับ 6 วันจึงทำให้บริษัทมีความสามารถในการกระแสเงินสดเข้าบริษัทได้ดีมาก เมื่อเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ พบว่าบริษัทมีการเพิ่มความสามารถในการใช้สินทรัพย์ที่มีประสิทธิภาพลดลงในส่วนของระยะเวลาตัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือเฉลี่ยที่เพิ่มขึ้น 5 วันและ 70 วัน ตามลำดับซึ่งมีผลกระทบจากธุรกิจก่อสร้างของประเทศที่ชะลอการลงทุนเพิ่ม จึงทำให้บริษัทต้องเพิ่มประสิทธิภาพในด้านดีให้มากขึ้น

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

ในส่วนของอัตราผลตอบแทนของบริษัทนั้น ในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2539 บริษัทมีกำไรมาโดยตลอดเฉลี่ยปีละ 4.3 ล้านบาท แต่ในปี พ.ศ. 2540 บริษัทต้องประสบปัญหาด้านต่าง ๆ จากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจจึงทำให้บริษัทมีต้นทุนขายที่สูงขึ้นแต่ในขณะเดียวกันบริษัทมีรายได้ลดลงจึงทำให้บริษัทมีอัตราผลตอบแทนให้กับผู้ถือหุ้นของบริษัทติดลบ ตลอดจนความสามารถในการทำกำไรของบริษัทลดลงมากด้วย

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง								
- เงินหมุนเวียน (เท่า)	0.72	0.66	0.40	0.57	0.07	0.11	0.09	0.13
- สินทรัพย์ต้องตัว (เท่า)	0.47	0.44	0.21	0.33	0.03	0.07	0.05	0.08
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย								
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)	1.38	1.39	0.72	0.98	-27.34	12.80	66.33	7.95
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)	0.24	1.08	-1.50	0.61	0.13	0.76	0.53	0.53
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์								
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)	38	50	40	39	15	31	32	35
- ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)	98	106	79	101	60	82	66	85
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน								
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ	-14.43%	0.81%	-3.44%	-4.40%	-126.37%	-9.65%	-64.36%	-30.61%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	-3.75%	0.19%	-0.38%	-0.90%	-28.81%	-2.72%	-16.33%	-11.97%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	-8.91%	0.46%	-0.65%	-1.78%	758.84%	-37.52%	-1099.33%	-77.83%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)	1.14%	4.40%	-0.21%	1.28%	0.79%	8.81%	4.63%	3.68%

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของกลุ่มบริษัทไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์

1 วิเคราะห์สภาพคล่อง

กลุ่มบริษัทนี้มีสภาพคล่องที่ลดลงหลังจากการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยเปรียบเทียบข้อมูลก่อนและหลังการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจพบว่ามียอดอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน และอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัวลดลงเท่ากับ 0.48 เท่าและ 0.28 เท่าตามลำดับ จึงทำให้สภาพคล่องโดยรวมของกลุ่มบริษัทนี้มีความเสี่ยงต่อการเกิดการขาดสภาพคล่องได้

2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย

อัตราส่วนเพื่อวัดความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ยของกลุ่มบริษัทนี้มีความเสี่ยงมากขึ้นหลังการเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ คือมีความเสี่ยงของหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้น 65.35 เท่าและความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ยลดลง 0.08 เท่า จึงทำให้เจ้าหนี้มีความเสี่ยงต่อการไม่ได้ชำระหนี้คืนสูงมากขึ้นด้วย

3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

กลุ่มบริษัทนี้มีความสามารถในการใช้สินทรัพย์ได้เพิ่มขึ้นหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ โดยมีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บหนี้และสินค้าคงเหลือลดลง 7 วันและ 35 วันตามลำดับ จึงทำให้กลุ่มบริษัทนี้มีความเสี่ยงต่อการขาดสภาพคล่องลดลง

4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน

กลุ่มบริษัทนี้มีอัตราผลตอบแทนติดลบในทุกด้านหลังจากเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ และก่อนเกิดวิกฤตการณ์นั้นกลุ่มบริษัทนี้มีอัตราผลตอบแทนที่ติดลบอยู่แล้วคือในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2539 มีอัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบร้อยละ 1.78 แต่เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจขึ้นทำให้อัตราผลตอบแทนดังกล่าวในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2541 ติดลบร้อยละ 77.83 ทำให้อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทกลุ่มนี้ไม่สามารถพิจารณาจากภาพรวมได้ เนื่องจากมีความแตกต่างของงบการเงินของแต่ละบริษัทมาก

การวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยทั้ง 10 บริษัท

	อัตราส่วน	2537	2538	2539	เฉลี่ย (2537 - 2539)	2540	2541	เฉลี่ย (2540 - 2541)	เฉลี่ย (2537 - 2541)
1 วิเคราะห์สภาพคล่อง									
- เงินหมุนเวียน (เท่า)		1.09	1.12	0.78	0.95	0.61	0.41	0.50	0.65
- สินทรัพย์ต่อตัว (เท่า)		0.85	0.80	0.61	0.70	0.55	0.37	0.41	0.50
2 วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้และการจ่ายดอกเบี้ย									
- หนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (เท่า)		1.83	2.29	2.78	2.31	4.66	3.52	3.98	3.18
- ความสามารถในการจ่ายดอกเบี้ย (เท่า)		3.19	2.35	2.18	2.52	1.00	1.32	1.20	1.67
3 วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์									
- ระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ (วัน)		39	39	37	38	42	53	43	42
- ระยะเวลาถ่วงเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ (วัน)		51	50	50	50	57	75	63	57
4 วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน									
- อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ		10.07%	7.41%	5.61%	7.44%	-69.36%	22.49%	-30.53%	-4.76%
- อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม		5.36%	3.49%	2.64%	3.61%	-20.49%	5.36%	-8.13%	-3.14%
- อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้น		15.19%	11.48%	9.81%	11.96%	-114.40%	23.83%	-40.49%	-12.87%
- ความสามารถในการทำกำไร (EBIT ON ASSETS)		10.06%	7.54%	5.63%	7.39%	2.85%	6.56%	4.62%	5.80%

การวิเคราะห์ผลการศึกษาอัตราส่วนทางการเงินในแต่ละบริษัทของอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยนั้น เมื่อนำมาทำการหาค่าเฉลี่ยของอุตสาหกรรม และทำการวิเคราะห์ในภาพรวมของทั้งอุตสาหกรรมจะได้ผลการศึกษาดังนี้

- วิเคราะห์สภาพคล่อง (Liquidity Ratio) การศึกษาครั้งนี้ใช้อัตราส่วนที่เป็นการวิเคราะห์ความคล่องตัวทางการเงินระยะสั้น (Analysis of short term liquidity) หมายถึงสินทรัพย์ของธุรกิจพร้อมที่จะเปลี่ยนแปลงสภาพหรือเปลี่ยนเป็นตัวเงินได้ภายในหนึ่งรอบวงจรการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจ วงจรการดำเนินงานตามปกติของธุรกิจเริ่มต้นตั้งแต่ซื้อวัตถุดิบมาผลิต และนำออกจำหน่ายจนกระทั่งเก็บเงินได้ ถ้าวงจรนี้สามารถร่นระยะให้สั้นลงได้ เป็นต้นว่าเก็บหนี้ได้เร็วขึ้น ผลก็คือธุรกิจนั้นจะได้เงินเข้ามาหมุนเวียนเร็วขึ้นความคล่องตัวจะมากขึ้น ธุรกิจที่ขาดความคล่องตัวจะเสียโอกาสหลายอย่าง เป็นต้นว่า เสียโอกาสในการรับส่วนลด เสียโอกาสในการลงทุนเมื่อมีโอกาสในการลงทุน หรือกล่าวโดยสรุปก็คือ ธุรกิจที่ขาดความคล่องตัว ย่อมจะขาดอิสระในการเลือกลงทุนและยังเป็นอุปสรรคต่อการบริหารงานของฝ่ายบริหาร อาจเป็นสาเหตุนำไปสู่การถูกฟ้องร้องจากเจ้าหนี้เพื่อบังคับชำระหนี้และอาจถึงกับล้มละลายในที่สุด²⁴

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเงินทุนหมุนเวียน (Working Capital) อันเป็นส่วนต่างระหว่างสินทรัพย์หมุนเวียนกับหนี้สินหมุนเวียน ซึ่งถือว่าเป็นส่วนประกอบของสินทรัพย์ที่มีสภาพคล่องจริงๆ ที่หักภาระหนี้ระยะสั้นออกแล้ว พบว่าอุตสาหกรรมของปูนซีเมนต์ของไทยในช่วงก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจนั้นทั้งอุตสาหกรรมมีเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 2,405 ล้านบาทและ 4,311 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2537 และ พ.ศ. 2538 ตามลำดับ ซึ่งนับว่าเป็นธุรกิจที่มีสภาพคล่องที่สูงมากธุรกิจหนึ่งทีเดียว แต่ในปี พ.ศ. 2539 เริ่มไม่มีเงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอ หรือสภาพคล่องระยะสั้นเริ่มไม่เพียงพอต่อการชำระหนี้สินระยะสั้น จึงทำให้ทั้งอุตสาหกรรมขาดเงินทุนหมุนเวียนจำนวน 13,018 ล้านบาท สืบเนื่องมาจากการขยายกำลังการผลิตและการสร้างโรงงานแห่งใหม่ที่เริ่มเปิดดำเนินการทำให้ต้องมีการกู้เงินระยะสั้นมาเพื่อทำการผลิตสินค้าออกจำหน่าย หรือการทดลองเดินเครื่องจักรในระยะแรก มีการซื้อวัตถุดิบและเชื้อเพลิงเพื่อทดลองเดินเครื่องจักรแต่ยังไม่ได้สินค้าตามกำลังการผลิตที่แท้จริงจึงทำให้ธุรกิจไม่เงินทุนหมุนเวียนที่เพียงพอ ตามข้อมูลตามตารางที่ 6

²⁴ เพชร ชุมทรัพย์, วิเคราะห์งบการเงิน, กรุงเทพฯ : คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2534.

ตารางที่ 6 แสดงเงินทุนหมุนเวียน (WORKING CAPITAL) ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : ล้านบาท)

บริษัท	เงินทุนหมุนเวียน					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	2,291	6,113	-2,282	-12,689	-27,511	-6,816
SCCC	3,084	2,300	2,737	-240	-11,846	-793
TPIPL	-1,436	-3,688	-10,679	-25,879	-48,545	-18,045
ASIA	278	35	-15	-399	-2,159	-452
JCC	-1,707	-262	-2,263	-544	305	-894
เฉลี่ย	2,510	4,498	-12,502	-39,751	-89,756	-27,000
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0	0	-65	-8,753	-6,852	-7,835
สระบุรี	-143	-192	-330	-187	-68	-184
สามัคคี	-64	-110	-195	-181	-145	-139
ไทยสถาปนา	25	10	18	27	42	24
ปูนขาว	77	105	56	48	51	67
เฉลี่ย	-105	-187	-516	-9,046	-6,972	-3,365
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	2,405	4,311	-13,018	-48,797	-96,728	-30,365

ที่มา : จากงบการเงินของบริษัท

ตามตารางที่ 6 พบว่าบริษัทในกลุ่มจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ก่อนเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจที่มีเงินทุนหมุนเวียนสูงมาก ได้แก่ บริษัท SCC และบริษัท SCCC ที่ปี พ.ศ. 2538 มีเงินทุนหมุนเวียนสูงถึงจำนวน 6,113 ล้านบาทและ 2,300 ล้านบาทตามลำดับ ในขณะที่บริษัท TPIPL มีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอมาโดยตลอด ซึ่งเมื่อพิจารณาเงินทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยแล้วจึงทำให้บริษัท TPIPL มีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอปีละ 18,045 ล้านบาท รองลงมาได้แก่ บริษัท SCC มีเงินทุนหมุนเวียนไม่เพียงพอปีละ 6,816 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้หนี้สินระยะสั้นที่เป็นเงินตราต่างประเทศมีมูลค่าสูงขึ้นนั่นเอง สำหรับบริษัทที่ไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้น บริษัทปูนลำปางขาดเงินทุนหมุนเวียนสูงสุด อันเนื่องมาจากบริษัทเริ่มเดินเครื่องจักรเต็มสายกำลังการผลิตเมื่อปี พ.ศ. 2540 จึงทำให้มีหนี้สินในงานก่อสร้างโรงงานสูงมาก อีกทั้งเป็นหนี้สินระยะสั้นทั้งหมดโดยกู้ยืมจากบริษัท SCC จึงทำให้บริษัทขาดเงินทุนหมุนเวียน ส่วนบริษัทสระบุรี และบริษัทสามัคคีก็มีเงินทุนหมุนเวียนที่ไม่เพียงพอมาโดยตลอด ส่วนบริษัทปูนขาว และบริษัท

ไทยสถาปนามีสภาพคล่องในระยะสั้นที่ดี โดยมีเงินทุนหมุนเวียนเฉลี่ยปีละ 67 ล้านบาท และ 24 ล้านบาท ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากเป็นบริษัทขนาดเล็กและมีหนี้สินระยะสั้นที่เป็นเงินตราต่างประเทศต่ำจึงทำให้ได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 น้อยมาก อย่างไรก็ตามอาจมีผลกระทบต่อยอดขายของบริษัท ตลอดจนต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้นตามสภาพธุรกิจในด้านอื่น ๆ ด้วยซึ่งต้องมีการพิจารณาในอัตราผลตอบแทนต่อไป

ตารางที่ 7 แสดงอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : เท่า)

บริษัท	อัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	1.17	1.41	0.92	0.80	0.62	0.82
SCCC	1.72	1.37	1.48	0.98	0.48	0.92
TPIPL	0.75	0.62	0.41	0.23	0.14	0.27
ASIA	1.40	1.03	0.99	0.87	0.53	0.80
JCC	0.33	0.89	0.52	0.78	2.39	0.64
เฉลี่ย	1.09	1.13	0.79	0.66	0.43	0.66
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0.00	0.00	0.67	0.03	0.03	0.04
สระบุรี	0.44	0.48	0.34	0.59	0.87	0.56
สามัคคี	0.18	0.24	0.09	0.08	0.13	0.13
ไทยสถาปนา	1.81	1.29	1.58	1.82	2.27	1.75
ปูนขาว	12.00	14.13	6.60	6.33	6.10	8.66
เฉลี่ย	0.72	0.66	0.40	0.07	0.11	0.13
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	1.09	1.12	0.78	0.61	0.41	0.65

ที่มา : จากการคำนวณ

จากข้อมูลตามตารางที่ 7 ที่แสดงอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) ระหว่างปี พ.ศ. 2537 – 2541 พบว่าบริษัทส่วนใหญ่มีแนวโน้มความคล่องตัวของอัตราส่วนนี้ลดลง และเมื่อพิจารณาในแต่ละกลุ่มของการจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยแล้ว กลุ่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้นจะมีอัตราส่วน โดยเฉลี่ยสูงกว่ากลุ่มที่ไม่ได้จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย โดยเฉลี่ยสูงกว่าร้อยละ 0.53 ดังนั้นในการศึกษาผล

ของอัตราส่วนนี้พบว่า ในกลุ่มของบริษัทจดทะเบียนนั้น บริษัทที่มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยสูงสุด ได้แก่ บริษัท SCCC ที่อัตราส่วนโดยเฉลี่ยเท่ากับร้อยละ 0.92 รองลงมาได้แก่ บริษัท SCC ที่มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนโดยเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 0.82 ซึ่งทั้งสองบริษัทนี้เป็นบริษัทผู้ผลิตปูนซีเมนต์ของไทยที่มีการก่อตั้งมานานกว่าบริษัทอื่น ๆ หรือมีระยะเวลาที่ก่อตั้งมาเกินกว่าสามสิบปี จึงทำให้มีความมั่นคงในระดับหนึ่ง ซึ่งแตกต่างจากบริษัท TPIPL ที่เริ่มก่อตั้งเมื่อปี พ.ศ. 2530 ที่มีอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนที่ต่ำสุดในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

นอกจากนี้เมื่อพิจารณาอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Assets) ซึ่งเป็นอัตราส่วนที่ตัดสินที่จะเป็นปัญหาในการเปลี่ยนเป็นเงินสดออก คือ สินค้าคงเหลือออก ตามข้อมูลในตารางที่ 8 แล้วทำให้อัตราส่วนต่ำลงอีกร้อยละ 0.15 ของทั้งอุตสาหกรรมหรือคิดเป็นร้อยละ 23 ของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (Current Ratio) แสดงให้เห็นว่าปริมาณสินค้าคงเหลือยังไม่ใช่องค์ประกอบหลักของสินทรัพย์หมุนเวียนในอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทย นอกจากนี้ผลการศึกษาตามข้อมูลการวิเคราะห์แนวโน้มของสินทรัพย์หมุนเวียน (ตามตารางที่ 13) ก็มีผลสรุปเช่นเดียวกันที่ว่าปริมาณสินค้าคงเหลือไม่ใช่องค์ประกอบหลักของสินทรัพย์หมุนเวียนเหมือนกับบางธุรกิจที่เมื่อนำอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio) มาใช้ในการคำนวณแล้วอัตราส่วนที่เกี่ยวกับสภาพคล่องจะลดลงมากกว่าร้อยละ 50 ของอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน ซึ่งแสดงว่าสินค้าคงเหลือเป็นองค์ประกอบหลักของสภาพคล่องในธุรกิจนั้น ๆ ที่จะต้องควบคุมดูแลสินค้าคงเหลือเป็นกรณีพิเศษด้วย

ตารางที่ 8 แสดงอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (Quick Ratio) ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : เท่า)

บริษัท	อัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	0.99	1.19	0.80	0.75	0.59	0.75
SCCC	1.24	1.02	0.83	0.59	0.32	0.60
TPIPL	0.40	0.30	0.17	0.10	0.06	0.12
ASIA	0.79	0.59	0.56	0.58	0.36	0.50
JCC	0.16	0.70	0.43	0.57	1.70	0.48
เฉลี่ย	0.85	0.81	0.61	0.55	0.37	0.54
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0.00	0.00	0.00	0.00	0.02	0.01
สระบุรี	0.32	0.28	0.16	0.36	0.72	0.39
สามัคคี	0.12	0.18	0.05	0.06	0.06	0.08
ไทยสถาปนา	0.68	0.56	0.35	1.36	1.88	0.98
ปูนขาว	8.71	11.50	3.40	2.44	2.20	5.25
เฉลี่ย	0.47	0.44	0.21	0.03	0.07	0.08
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	0.85	0.80	0.61	0.55	0.37	0.50

ที่มา : จากการคำนวณ

- วิเคราะห์ความสามารถในการก่อหนี้ (Leverage) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดความสามารถในการชำระหนี้ทั้งระยะสั้นและระยะยาว เพื่อดูขนาดความคุ้มครองที่เจ้าหนี้ได้รับจากส่วนของผู้ถือหุ้น อัตรานี้จะเน้นเรื่องของการจัดหาทุน ซึ่งมีทั้งเงินทุนระยะสั้นและเงินทุนระยะยาว (หนี้ระยะยาว + ส่วนของผู้ถือหุ้น) หากขนาดความคุ้มครองที่เจ้าหนี้ได้รับมากเท่าใด ย่อมแสดงถึงความสามารถที่จะรับเหตุการณ์ซึ่งอาจเกิดขึ้นได้ดีขึ้น เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นได้แก่ ผลขาดทุนจากการดำเนินงาน มูลค่าของสินทรัพย์ลดลง การพยากรณ์กระแสเงินสดไม่เหมาะสม ซึ่งอาจเกิดปัญหาทางการเงินได้ เป็นต้น

ถ้าพิจารณาในแง่การบริหารงานของบริษัทแล้ว การที่บริษัทสร้างขนาดความคุ้มครองให้แก่เจ้าหนี้มาก มิได้หมายความว่าจะเป็นนโยบายที่ดีที่สุดเสมอไป หากการจัดหาเงินทุนโดยวิธีก่อหนี้ทำให้เสียค่าใช้จ่ายต่ำกว่าซึ่งส่งผลให้เป็นประโยชน์แก่ธุรกิจแล้วแม้จะมีความเสี่ยงบ้าง การจัดการเงินทุนโดยวิธีก่อหนี้ให้ประโยชน์มากกว่าก็ควรจะจัดทำ ดังผลของการศึกษาพบว่า

โครงสร้างเงินทุนเฉลี่ยของอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยเท่ากับ 149,430 ล้านบาท (ตามตารางที่ 5) ในขณะที่ส่วนของผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยเท่ากับ 55,945 ล้านบาท (ตามตารางที่ ก.5 ภาคผนวก ก) ซึ่งแสดงให้เห็นว่าธุรกิจนี้มีการใช้หนี้สินระยะยาวโดยเฉลี่ยเท่ากับ 93,485 ล้านบาทหรือคิดเป็นร้อยละ 62.56 ของโครงสร้างเงินทุนเฉลี่ยในระหว่างปี พ.ศ. 2537 – 2541 ซึ่งเป็นสัดส่วนที่สูง จึงมีผลให้อัตรานี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงที่ทำการศึกษานี้สูงด้วย นอกจากนี้ตามข้อมูลในตารางที่ 9 จะเห็นว่าอัตรานี้สินต่อส่วนดังกล่าวมีแนวโน้มสูงขึ้นเรื่อย ๆ ทำให้เกิดความเสี่ยงต่อเจ้าหนี้ที่จะไม่ได้รับเงินต้นและดอกเบี้ยคืนตามเงื่อนไขในสัญญาการกู้ยืมเงิน

โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจนั้นอัตรานี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท SCC มีอัตรานี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงสุดในกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่เป็นเช่นนี้เป็นเพราะนโยบายของบริษัท SCC ที่จะใช้เงินลงทุนจากแหล่งเงินกู้ทั้งหมด นอกจากนี้บริษัท SCC เป็นบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยที่มีระยะเวลาการก่อตั้งนานที่สุด ตลอดจนมีขนาดใหญ่ที่สุด และผลประกอบการที่ผ่านมาก็เป็นที่ดีต่อเนื่องทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศจึงทำให้อัตรานี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัท SCC มีอัตรานี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นสูงสุด ซึ่งทำให้เกิดความเสี่ยงต่อการประกอบการธุรกิจเป็นอย่างมาก และในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตทางเศรษฐกิจขึ้นจึงเป็นบริษัทหนึ่งที่ได้รับผลกระทบมากที่สุดบริษัทหนึ่ง ทั้งนี้เนื่องมาจากอัตรานี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นที่สูงนั่นเอง

ตารางที่ 9 แสดงอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : เท่า)

บริษัท	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	2.57	3.28	4.12	4.91	4.71	4.16
SCCC	1.14	1.50	1.69	37.64	5.17	2.73
TPIPL	2.07	2.67	3.10	3.18	2.45	2.56
ASIA	0.86	1.07	1.11	2.60	2.33	1.55
JCC	4.31	1.06	1.60	2.24	2.38	1.74
เฉลี่ย	1.84	2.31	2.82	4.45	3.43	3.11
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0.00	0.00	0.15	-7.58	-30.34	0.17
สระบุรี	2.90	2.68	3.00	5.94	2.92	3.12
สามัคคี	1.27	1.31	1.30	1.49	1.77	1.43
ไทยสถาปนา	0.72	0.83	1.07	0.78	0.77	0.82
ปูนขาว	0.07	0.05	0.15	0.27	0.36	0.18
เฉลี่ย	1.38	1.39	0.72	-27.34	12.80	7.95
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	1.83	2.29	2.78	4.66	3.52	3.18

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 9 พบว่าอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยมีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ที่ 3.18 เท่า โดยมีบริษัทที่มีอัตราส่วนที่สูงกว่าค่าเฉลี่ยจำนวน 2 บริษัท ได้แก่ บริษัทในกลุ่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์จำนวน 1 บริษัท ได้แก่ บริษัท SCC และบริษัทสระบุรี โดยอัตราส่วนที่สูงย่อมแสดงว่าเจ้าหนี้มีหลักประกันลดลง ส่วนบริษัทอื่น ๆ ที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำไม่ได้หมายความว่าเจ้าหนี้จะมีหลักประกันเพิ่มขึ้น เพราะมีบางบริษัทที่อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นต่ำกว่าค่าเฉลี่ยแต่ยังมีความเสี่ยงอยู่ คือบริษัท TPIPL ที่มีอัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้นอยู่ที่ 2.56 เท่า แต่การที่มีอัตราส่วนต่ำนี้เป็นเพราะบริษัทนี้มีการใช้นโยบายตราสารหนี้เพิ่มขึ้นจึงมีส่วนทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นสูงขึ้นด้วยส่วนเกินจากการตราสารหนี้เพิ่ม แต่จะเห็นว่าบริษัท TPIPL นี้เป็นบริษัทที่มีการประกาศหยุดพักชำระหนี้แก่เจ้าหนี้ แต่บริษัท SCC ซึ่งมีอัตราส่วนดังกล่าวสูง แต่บริษัทยังสามารถจ่ายชำระหนี้เป็นปกติ

- วิเคราะห์ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios) เป็นอัตราส่วนที่ใช้ประเมินความสามารถในการใช้สินทรัพย์ของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทย โดยการศึกษาได้เลือกอัตราส่วนที่เกี่ยวกับการเก็บหนี้จากลูกหนี้การค้า และอัตราส่วนที่เกี่ยวกับการบริหารสินค้าคงเหลือมาทำการศึกษาซึ่งพบว่าระยะเวลาในการจัดเก็บหนี้ในช่วงปีที่ทำการศึกษานี้ บริษัทปูนซีเมนต์ของไทยมีระยะเวลาในการจัดเก็บหนี้เฉลี่ยเท่ากับ 42 วัน โดยบริษัทในกลุ่มที่ไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย สามารถจัดเก็บหนี้ได้เร็วกว่าบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย แต่ทั้งสองกลุ่มมีแนวโน้มของระยะเวลาในการจัดเก็บหนี้ที่ยาวนานขึ้นตามข้อมูลในตารางที่ 10 ซึ่งเป็นผลมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจและการแข่งขันที่รุนแรงอันเนื่องมาจากการมีผู้ผลิตจำนวนมากขึ้นนั่นเอง

ตารางที่ 10 แสดงระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้ ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : วัน)

บริษัท	ระยะเวลาเฉลี่ยในการจัดเก็บหนี้					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	26	27	31	37	49	34
SCCC	59	60	53	57	74	60
TPIPL	78	66	54	60	64	64
ASIA	75	78	84	73	79	78
JCC	63	66	26	42	108	61
เฉลี่ย	39	39	37	43	54	42
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0	0	0	0	20	10
สระบุรี	45	50	66	65	81	61
สามัคคี	90	40	60	40	32	52
ไทยสถาปนา	44	45	70	29	29	44
ปูนขาว	4	4	4	8	10	6
เฉลี่ย	38	50	40	15	31	35
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	39	39	37	42	53	42

ที่มา : จากการคำนวณ

นอกจากระยะเวลาการเก็บหนี้ที่มีแนวโน้มที่สูงขึ้นแล้ว ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือในช่วงที่ทำการศึกษาก็มีแนวโน้มที่สูงขึ้นเช่นเดียวกัน แต่ระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือจะนานกว่าระยะเวลาการเก็บหนี้ (ตามตารางที่ 10) โดยจะเห็นว่าปี พ.ศ. 2537 มีระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรมเท่ากับ 39 วัน ต่อมาอีก 4 ปีจนถึงปี พ.ศ. 2541 มีระยะเวลาในการเก็บหนี้โดยเฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรมเท่ากับ 42 วันเพิ่มขึ้นเท่ากับ 3 วัน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 7.69 ของปีฐาน (ปี พ.ศ. 2537) สำหรับระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือในช่วงเดียวกัน (ตามตารางที่ 11) เมื่อปี พ.ศ. 2537 มีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือเท่ากับ 51 วัน ต่อมาอีก 4 ปีจนถึงปี พ.ศ. 2541 มีระยะเวลาถัวเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือเท่ากับ 57 วันเพิ่มขึ้นเท่ากับ 6 วันคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.76 ของปีฐาน (ปี พ.ศ. 2537) แสดงให้เห็นว่าประสิทธิภาพในการเก็บหนี้เป็นเรื่องที่อุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยควรให้ความสำคัญ เพราะในช่วงที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ หากบริษัทขายปูนซีเมนต์แล้วไม่สามารถเก็บหนี้ได้ อาจทำให้บริษัทมีปัญหาอันเนื่องมาจากลูกหนี้ในบัญชีของบริษัทเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ก็ทำให้บริษัทเกิดการขาดสภาพคล่องได้ ในขณะที่การบริหารสินค้าคงเหลือนั้นมีขึ้นอยู่กับนโยบายของแต่ละบริษัทที่จะเก็บปริมาณสินค้าคงคลังไว้มากน้อยเท่าใด หรือการวางแผนการผลิตที่แตกต่างกันไปในแต่ละบริษัท

ตารางที่ 11 แสดงระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : วัน)

บริษัท	ระยะเวลาเฉลี่ยในการเก็บสินค้าคงเหลือ					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	23	23	23	23	29	24
SCCC	90	77	77	101	122	93
TPIPL	236	187	154	155	176	181
ASIA	121	126	131	127	131	127
JCC	111	109	50	67	135	94
เฉลี่ย	51	49	50	57	76	57
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0	0	0	49	48	48
สระบุรี	57	90	109	89	63	82
สามัคคี	225	87	120	84	79	119
ไทยสถาปนา	152	148	270	195	74	168
ปูนขาว	122	116	126	180	199	149
เฉลี่ย	98	106	79	60	82	85
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	51	50	50	57	75	57

ที่มา : จากการคำนวณ

- วิเคราะห์ประสิทธิภาพในการดำเนินการ (Profitability) เป็นอัตราส่วนที่ใช้วัดประสิทธิภาพในการบริหารงานของฝ่ายบริหารจากการประกอบธุรกิจ เมื่อเทียบกับยอดขาย กำไรสุทธิ และกำไรจากการดำเนินงาน แตกต่างกันในรายการดอกเบี้ยจ่ายและรายได้และค่าใช้จ่ายพิเศษอื่นพร้อมทั้งภาษี ตามข้อมูลในตารางที่ 12 เป็นการนำกำไรสุทธิมาเปรียบเทียบกับยอดขาย จากช่วงที่ทำการศึกษานี้แต่ละบริษัทมีอัตราผลตอบแทนโดยเฉลี่ยติดลบ เพราะในปี พ.ศ. 2540 แต่ละบริษัทที่มีผลขาดทุนสุทธิเป็นจำนวนมาก จึงทำให้ไม่สามารถนำอัตราผลตอบแทนในระหว่างปี พ.ศ. 2537 – 2539 มาชดเชยได้เพียงพอ อันเนื่องมาจากวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจนั่นเอง

ตารางที่ 12 แสดงอัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ ช่วงปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : %)

บริษัท	อัตราผลตอบแทนจากกำไรสุทธิ					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	7.82	6.12	6.18	-46.65	16.96	-1.91
SCCC	17.77	11.19	4.86	-63.93	31.36	0.25
TPIPL	16.71	10.91	0.70	-175.11	58.38	-17.68
ASIA	5.84	8.60	7.24	-52.06	0.73	-5.93
JCC	7.35	1.21	-2.99	-23.84	-149.27	-33.51
เฉลี่ย	10.22	7.46	5.66	-68.73	23.67	-4.35
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0.00	0.00	0.00	-156.10	-22.42	-89.26
สระบุรี	-13.33	3.73	-0.36	-60.49	-22.03	-18.50
สามัคคี	-200.00	-55.56	-105.56	-74.07	-70.59	-101.15
ไทยสถาปนา	-31.51	3.16	4.35	12.24	5.41	-1.27
ปูนขาว	4.35	5.94	3.19	-6.74	-18.06	-2.26
เฉลี่ย	-14.43	0.81	-3.44	-126.37	-9.65	-30.61
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	10.07	7.41	5.61	-69.36	22.49	-4.76

ที่มา : จากการคำนวณ

5.1.2 ผลการวิเคราะห์แนวดิ่ง (Common Size)

ได้ทำการศึกษาการวิเคราะห์แนวดิ่งใน 2 เรื่องด้วยกัน คือ

- 1) การวิเคราะห์แนวดิ่งของสินทรัพย์หมุนเวียน
- 2) การวิเคราะห์แนวดิ่งโครงสร้างของสินทรัพย์หมุนเวียน และโครงสร้างทางการเงินและโครงสร้างเงินทุน

เพื่อเป็นการศึกษาเพิ่มเติมจากการศึกษาอัตราส่วนทางการเงิน ซึ่งจะทำให้เกิดความเข้าใจในตัวเลขของงบการเงินมากยิ่งขึ้น

การศึกษาการวิเคราะห์แนวดิ่งของสินทรัพย์หมุนเวียน สามารถช่วยในการวัดการกระจายของสินทรัพย์หมุนเวียนโดยศึกษาถึงส่วนประกอบ และสัดส่วนของส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์แนวดิ่ง เพื่อให้เข้าใจในส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนมากยิ่งขึ้น ตามข้อมูลที่ปรากฏดังนี้

ตารางที่ 13 แสดงการวิเคราะห์แนวดิ่งของสินทรัพย์หมุนเวียนของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทย โดยเฉลี่ยในระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541

รายการ	บริษัทจดทะเบียน		บริษัทไม่จดทะเบียน		ทั้งหมด	
	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%	ล้านบาท	%
เงินสด	1,870	3.64	59	9.79	1,928	3.71
เงินลงทุนระยะสั้น	3,358	6.53	0	0.00	3,358	6.46
ลูกหนี้การค้า	10,404	20.24	155	25.82	10,560	20.30
ลูกหนี้ในเครือ	22,644	44.04	49	8.12	22,693	43.63
สินค้าคงเหลือ	11,019	21.43	281	46.74	11,300	21.72
อื่น ๆ - ภาษีรอตัดจ่าย มีดจํา	2,121	4.13	57	9.52	2,178	4.19
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	51,417	100.00	601	100.00	52,018	100.00

ที่มา : จากงบการเงินทั้ง 10 บริษัท

จากข้อมูลตารางที่ 13 พบว่าในภาพรวมของทั้งอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยมีส่วนประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนเป็นสัดส่วนสูงสุด ได้แก่ รายการลูกหนี้ในเครือ รายการที่มีอันดับรองลงมาคือสินค้าคงเหลือ และรายการลูกหนี้การค้า ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียน (ตามตารางที่ 7) และอัตราส่วนสินทรัพย์คล่องตัว (ตามตารางที่ 8) ที่สภาพคล่องของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยมีรายการที่สำคัญในหมวดสินทรัพย์หมุนเวียนคือ รายการลูกหนี้ในเครือ ส่วนรายการสินค้าคงเหลือเป็นรายการที่มีความสำคัญรองลงมา

แต่เมื่อมาพิจารณาในแต่ละกลุ่ม จะพบว่ากลุ่มที่มีรายการลูกหนี้ในเครือสูงได้แก่กลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ที่มีส่วนประกอบของลูกหนี้ในเครือร้อยละ 44.04 ของสินทรัพย์หมุนเวียน ส่วนในกลุ่มของบริษัทที่ไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย มีส่วนประกอบของสินค้าคงเหลือร้อยละ 46.74 ของสินทรัพย์หมุนเวียน จึงแสดงให้เห็นว่าทั้งสองกลุ่มนี้มีนโยบายการบริหารสินทรัพย์หมุนเวียนที่แตกต่าง อันเนื่องมาจากปริมาณการขายที่ทำให้กระแสเงินสดที่เข้ามาในกิจการแตกต่างกัน โดยกลุ่มที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยนั้นมีการนำเงินที่เหลือจากการดำเนินงานไปให้บริษัทในเครือกู้ยืมเพื่อเป็นการกระจายการลงทุนไปสู่ในธุรกิจอื่นๆ นอกเหนือจากธุรกิจการผลิตปูนซีเมนต์ ซึ่งแตกต่างจากบริษัทที่ไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยที่ไม่มีนโยบายในเรื่องการลงทุนอื่นๆ มุ่งเน้นแต่การดำเนินงานในธุรกิจการผลิตปูนซีเมนต์เพียงด้านเดียว

สำหรับการศึกษาวเคราะห์แนวโน้มในส่วนเรื่องโครงสร้างทางการเงินและโครงสร้างเงินทุนเป็นเรื่องที่สำคัญมากเรื่องหนึ่งและมีผลกระทบโดยตรงต่อความอยู่รอดระยะยาวของแต่ละบริษัท จากการศึกษาข้อมูลทั่วไปของทั้งอุตสาหกรรมในบทที่ 4 เรื่องโครงสร้างทางการเงินและโครงสร้างเงินทุนเฉลี่ยตามตาราง 5 และข้อมูลของแต่ละบริษัทในรูปแบบการวิเคราะห์แนวโน้ม (ตามตาราง ข.1 – ข.10 ภาคผนวก ข) จะเห็นได้ว่าบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยใช้เงินกู้เป็นหลักในการลงทุน

5.1.3 ผลการศึกษาแนวโน้มของรายการแต่ละบัญชี

ได้ทำการศึกษาแนวโน้มของรายการสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้นและอัตราการขยายตัวของแต่ละรายการของรายการในงบดุล และงบกำไรขาดทุน เพื่อศึกษาถึงแนวโน้มของรายการทางบัญชีของแต่ละบริษัทว่ามีทิศทางไปทางใด และเป็นการสนับสนุนผลการศึกษาของอัตราส่วนทางการเงินอีกทางหนึ่งด้วย

ตารางที่ 14 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของ บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	15,810	21,021	26,485	51,303	44,709	31,866
ร้อยละ	0	33.0	67.5	224.5	182.8	101.6
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	19,286	23,054	25,745	68,548	58,243	38,975
ร้อยละ	0	19.5	33.5	255.4	202.0	102.1
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	20,492	26,342	38,353	66,900	63,003	43,018
ร้อยละ	0	28.5	87.2	226.5	207.5	109.9
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	55,588	70,417	90,583	186,751	165,955	113,859
ร้อยละ	0	26.7	63.0	236.0	198.5	104.8
หนี้สิน (ล้านบาท)	40,022	53,952	72,897	155,175	136,911	91,791
ร้อยละ	0	34.8	82.1	287.7	242.1	129.4
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	15,566	16,465	17,686	31,576	29,044	22,067
ร้อยละ	0	5.8	13.6	102.9	86.6	41.8

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	25340	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	47,247	53,770	61,367	61,926	41,832	53,228
ร้อยละ	0	13.8	29.9	31.1	-11.5	12.7
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	45,091	50,953	58,597	58,564	40,503	50,742
ร้อยละ	0	13.0	30.0	29.9	-10.2	12.5
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	38,939	45,011	52,835	53,182	34,729	44,939
ร้อยละ	0	15.6	35.7	36.6	-10.8	15.4
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	2,038	2,431	1,700	1,830	1,704	1,941
ร้อยละ	0	19.3	-16.6	-10.2	-16.4	-4.8
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	1,746	2,533	1,438	2,189	5,750	2,731
ร้อยละ	0	45.1	-17.6	25.4	229.3	56.4
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	3,527	3,117	3,620	-27,319	6,869	-2,037
ร้อยละ	0	-11.6	2.6	-874.6	94.8	-157.8

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

จากตารางที่ 14 เมื่อพิจารณางบดุลของบริษัท SCC พบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 26.7 และ 63.0 ในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2539 ตามลำดับ โดยมาจากหนี้สินเป็นหลัก จึงทำให้บริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อย่างรุนแรงโดยหนี้สินในปี พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 236 ซึ่งเกิดจากหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาวที่เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมในรูปเงินตราต่างประเทศที่ต้องปรับมูลค่าของหนี้สินตามอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น จึงทำให้บริษัทต้องใช้นโยบายในการตีราคาสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดส่วนเกินจากการตีราคาสินทรัพย์ในส่วนของผู้ถือหุ้น เพื่อไม่ให้ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทมีมูลค่าติดลบอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ในครั้งนี้ จึงทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ถึงร้อยละ 102.9

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่ามีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องยกเว้นในปี พ.ศ. 2541 ที่ลดลงจากปี พ.ศ. 2540 เมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษพบว่ารายได้รวมของบริษัทเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 12.7 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการลดลงมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เฉลี่ยลดลงปีละร้อยละ 4.8 สำหรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากโดยในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 229.3 ตามสภาพของเศรษฐกิจที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงมากในปีนั้น นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิสูงมากถึงร้อยละ 874.6 จึงเป็นภาระของบริษัทที่ต้องหารรายได้จากการขายปูนซีเมนต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาชดเชยผลขาดทุนในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้แนวโน้มขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละ 157.8 ซึ่งนับว่าเป็นภาระของบริษัทที่สูงมาก

ตารางที่ 15 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	7,355	8,475	8,445	11,833	11,004	9,422
ร้อยละ	0	15.2	14.8	60.9	49.6	28.1
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	15,803	20,219	23,962	25,120	23,336	21,688
ร้อยละ	0	27.9	51.6	59.0	47.7	37.2
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	2,760	3,089	1,706	1,297	1,627	2,096
ร้อยละ	0	11.9	-38.2	-53.0	-41.1	-24.1
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	25,918	31,783	34,113	38,250	35,967	33,206
ร้อยละ	0	22.6	31.6	47.6	38.8	28.1
หนี้สิน (ล้านบาท)	13,807	19,078	20,818	36,695	29,221	23,924
ร้อยละ	0	38.2	50.8	165.8	111.6	73.3
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	12,111	12,705	12,295	975	5,655	8,748
ร้อยละ	0	4.9	1.5	-91.9	-53.3	-27.8

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	12,832	13,874	18,129	19,579	22,225	17,328
ร้อยละ	0	8.1	41.3	52.6	73.2	35.0
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	11,966	13,660	17,832	19,306	14,880	15,529
ร้อยละ	0	14.2	49.0	61.3	24.4	29.8
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	8,247	9,899	13,684	14,999	12,451	11,856
ร้อยละ	0	20.0	65.9	81.9	51.0	43.8
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	782	976	1,863	2,217	2,515	1,671
ร้อยละ	0	24.8	138.2	183.5	221.6	113.6
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	894	872	1,332	1,787	2,247	1,426
ร้อยละ	0	-2.5	49.0	99.9	151.3	59.6
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	2,126	1,529	866	-12,343	4,666	-631
ร้อยละ	0	-28.1	-59.3	-680.6	119.5	-129.7

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทปูนซีเมนต์นครหลวง จำกัด (มหาชน)

จากตารางที่ 15 เมื่อพิจารณางบดุลของบริษัท SCCC พบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.6 และ 31.6 ในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2539 ตามลำดับ โดยมาจากหนี้สินเป็นหลัก จึงทำให้บริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อย่างรุนแรงโดยหนี้สินในปี พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 165.8 ซึ่งเกิดจากหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาวที่เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมในรูปแบบเงินตราต่างประเทศที่ต้องปรับมูลค่าของหนี้สินตามอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น จึงทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นในปี พ.ศ. 2540 ลดลงจากปี พ.ศ. 2537 เท่ากับร้อยละ 91.9 ทำให้ในส่วนของกำไรสะสมที่บริษัทมีอยู่นั้นหมดจากบัญชีเงินเกิดเป็นขาดทุนสะสมเท่ากับ 6,211 ล้านบาท

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่ามียาได้จากการขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี พ.ศ. 2541 ที่ลดลงจากปี พ.ศ. 2540 เมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษาพบว่า รายได้รวมของบริษัทเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 29.8 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เฉลี่ยเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 113.6 สำหรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากโดยในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 59.6 ตามสภาพของเศรษฐกิจที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงมากในปีนั้น นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิสูงมากถึงร้อยละ 680.6 จึงเป็นภาระของบริษัทที่ต้องหารายได้จากการขายปูนซีเมนต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาชดเชยผลขาดทุนในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้แนวโน้มขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละร้อยละ 129.7 ซึ่งนับว่าเป็นภาระของบริษัทที่สูงมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved

ตารางที่ 16 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทที่พีไอ โพลีน จำกัด
(มหาชน)

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	4,380	6,132	7,493	7,868	7,785	6,732
ร้อยละ	0	40.0	71.1	79.6	77.7	53.7
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	23,256	30,828	37,965	71,779	69,618	46,689
ร้อยละ	0	32.6	63.2	208.6	199.4	100.8
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	3,859	5,483	9,686	10,111	10,532	7,934
ร้อยละ	0	42.1	151.0	162.0	172.9	105.6
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	31,495	42,443	55,144	89,758	87,935	61,355
ร้อยละ	0	34.8	75.1	185.0	179.2	94.8
หนี้สิน (ล้านบาท)	20,255	30,915	42,884	66,815	59,020	43,978
ร้อยละ	0	52.6	111.7	229.9	191.4	117.1
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	11,240	11,528	12,260	22,555	28,472	17,211
ร้อยละ	0	2.6	9.1	100.7	153.3	53.1

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	5,429	8,433	13,492	16,454	24,491	13,660
ร้อยละ	0	55.3	148.5	203.1	351.1	151.6
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	5,094	7,605	12,632	14,898	13,235	10,693
ร้อยละ	0	49.3	148.0	192.5	159.8	109.9
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	3,168	5,104	8,937	10,346	9,098	7,331
ร้อยละ	0	61.1	182.1	226.6	187.2	131.4
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	737	1,306	1,997	2,809	2,588	1,887
ร้อยละ	0	77.2	171.0	281.1	251.2	156.1
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	622	1,193	1,659	4,263	5,409	2,629
ร้อยละ	0	91.8	166.7	585.4	769.6	322.7
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	851	830	882	-26,088	7,726	-3,160
ร้อยละ	0	-2.5	3.6	-3,165.6	807.9	-471.3

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัททีพีไอ โพลีน จำกัด (มหาชน)

จากตารางที่ 16 เมื่อพิจารณางบดุลของบริษัท TPIPL พบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.8 และ 75.1 ในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2539 ตามลำดับ โดยมาจากหนี้สินเป็นหลัก จึงทำให้บริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อย่างรุนแรงโดยหนี้สินในปี พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 229.9 ซึ่งเกิดจากหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาวที่เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมในรูปเงินตราต่างประเทศที่ต้องปรับมูลค่าของหนี้สินตามอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น จึงทำให้บริษัทต้องใช้นโยบายในการตีราคาสินทรัพย์เพิ่มขึ้นเพื่อให้เกิดส่วนเกินจากการตีราคาสินทรัพย์ในส่วนของผู้ถือหุ้น เพื่อไม่ให้ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทมีมูลค่าติดลบอันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ในครั้งนี้ จึงทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นของบริษัทเพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2540 ถึงร้อยละ 100.7

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่า มีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี พ.ศ. 2541 ที่ลดลงจากปี พ.ศ. 2540 เมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษาพบว่า รายได้รวมของบริษัทเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 151.6 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการเพิ่มขึ้นมาโดยตลอด ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เฉลี่ยเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 156.1 สำหรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากโดยในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 322.7 ตามสภาพของเศรษฐกิจที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงมากในปีนั้น นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิสูงมากถึงร้อยละ 3,165.6 จึงเป็นภาระของบริษัทที่ต้องหารรายได้จากการขายปูนซีเมนต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาชดเชยผลขาดทุนในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้แนวโน้มขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละร้อยละ 471.3 ซึ่งนับว่าเป็นภาระของบริษัทที่สูงมาก

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright © by Chiang Mai University

All rights reserved

ตารางที่ 17 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน)

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	981	1,417	1,554	2,758	2,477	1,837
ร้อยละ	0	44.4	58.4	181.1	152.5	87.3
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	6,093	8,046	11,223	12,263	11,519	9,829
ร้อยละ	0	32.1	84.2	101.3	89.1	61.3
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	435	566	514	469	421	481
ร้อยละ	0	30.1	18.2	7.8	-3.2	10.6
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	7,509	10,029	13,291	15,490	14,417	12,147
ร้อยละ	0	33.6	77.0	106.3	92.0	61.8
หนี้สิน (ล้านบาท)	3,469	5,195	6,990	11,192	10,094	7,388
ร้อยละ	0	49.8	101.5	222.6	191.0	113.0
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	4,040	4,834	6,301	4,298	4,323	4,759
ร้อยละ	0	19.7	56.0	6.4	7.0	17.8

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	2,219	2,349	2,606	3,738	4,322	3,047
ร้อยละ	0	5.9	17.4	68.5	94.8	37.3
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	2,173	2,336	2,584	3,709	3,409	2,842
ร้อยละ	0	7.5	18.9	70.7	56.9	30.8
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	1,278	1,464	1,764	2,267	2,369	1,828
ร้อยละ	0	14.6	38.0	77.4	85.4	43.1
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	329	319	364	556	596	433
ร้อยละ	0	-3.0	10.6	69.0	81.2	31.6
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	431	278	209	542	984	489
ร้อยละ	0	-35.5	-51.5	25.8	128.3	13.4
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	127	201	187	-1,931	25	-278
ร้อยละ	0	58.3	47.2	-1,620.5	-80.3	-319.1

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทปูนซีเมนต์เอเชีย จำกัด (มหาชน)

จากตารางที่ 17 เมื่อพิจารณางบดุลของบริษัท ASIA พบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 33.6 และ 77.0 ในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2539 ตามลำดับ โดยมาจากหนี้สินเป็นหลัก จึงทำให้บริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อย่างรุนแรงโดยหนี้สินในปี พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 222.6 ซึ่งเกิดจากหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาว ที่เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมในรูปเงินตราต่างประเทศที่ต้องปรับมูลค่าของหนี้สินตามอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น จึงทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นในปี พ.ศ. 2541 ใกล้เคียงกับปี พ.ศ. 2537 คือเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 7.0 ทำให้ในส่วนของกำไรสะสมที่บริษัทมีอยู่นั้นหมดจากบัญชีจนเกิดเป็นขาดทุนสะสมเท่ากับ 1,517 ล้านบาท

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่า มีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องยกเว้นในปี พ.ศ. 2541 ที่ลดลงจากปี พ.ศ. 2540 เมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษาพบว่า รายได้รวมของบริษัทเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 37.3 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เฉลี่ยเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 31.6 สำหรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากโดยในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 13.4 ตามสภาพของเศรษฐกิจที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงมากในปีนั้น นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิสูงมากถึงร้อยละ 1,620.5 จึงเป็นภาระของบริษัทที่ต้องหารรายได้จากการขายปูนซีเมนต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาชดเชยผลขาดทุนในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้แนวโน้มขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละร้อยละ 319.1 ซึ่งนับว่าเป็นภาระของบริษัทที่สูงมาก

ตารางที่ 18 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทชลประทานซีเมนต์ จำกัด (มหาชน)

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	851	2,114	2,431	1,878	525	1,560
ร้อยละ	0	148.4	185.7	120.7	-38.3	83.3
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	1,572	3,572	4,948	5,403	4,774	4,054
ร้อยละ	0	127.2	214.8	243.7	203.7	157.9
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	941	1,035	868	650	21	703
ร้อยละ	0	10.0	-7.8	-30.9	-97.8	-25.3
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	3,364	6,721	8,247	7,931	5,320	6,317
ร้อยละ	0	99.8	145.2	135.8	58.1	87.8
หนี้สิน (ล้านบาท)	2,730	3,458	4,959	5,479	3,312	3,988
ร้อยละ	0	26.7	81.6	100.7	21.3	46.1
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	634	3,263	3,096	2,450	2,008	2,290
ร้อยละ	0	414.7	388.3	286.4	216.7	261.2

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	2,050	1,982	4,265	3,126	1,329	2,550
ร้อยละ	0	-3.3	108.0	52.5	-35.2	24.4
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	2,014	1,901	3,951	3,062	1,295	2,445
ร้อยละ	0	-5.6	96.2	52.0	-35.7	21.4
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	1,438	1,456	3,109	2,459	861	1,865
ร้อยละ	0	1.3	116.2	71.0	-40.1	29.7
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	220	211	540	443	187	320
ร้อยละ	0	-4.1	145.5	101.4	-15.0	45.5
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	184	286	662	490	345	393
ร้อยละ	0	55.4	259.8	166.3	87.5	113.8
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	148	23	-118	-730	-1,933	-522
ร้อยละ	0	-84.5	-179.7	-593.2	-1,406.1	-452.7

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทชลประทานซีเมนต์ จำกัด (มหาชน)

จากตารางที่ 18 เมื่อพิจารณาข้อมูลของบริษัท JCC พบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 99.8 และ 145.2 ในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2539 ตามลำดับ โดยมาจากหนี้สินเป็นหลัก ถึงแม้ว่าบริษัทจะมีการเพิ่มทุนในปี พ.ศ. 2538 จึงทำให้เกิดส่วนเกินมูลค่าหุ้นที่สูงเท่ากับ 2,500 ล้านบาท แต่บริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อย่างรุนแรงโดยหนี้สินในปี พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 100.7 ซึ่งเกิดจากหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาว ที่เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมในรูปแบบเงินตราต่างประเทศที่ต้องปรับมูลค่าของหนี้สินตามอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น จึงทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 คือเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 216.7 ทำให้ในส่วนของกำไรสะสมที่บริษัทมีอยู่นั้นหมดจากบัญชีเงินเกิดเป็นขาดทุนสะสมเท่ากับ 1,948 ล้านบาท

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่า มีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ยกเว้นในปี พ.ศ. 2541 ที่ลดลงจากปี พ.ศ. 2540 เมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษาพบว่า รายได้รวมของบริษัทเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 24.4 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เฉลี่ยเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 45.5 สำหรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากโดยในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 113.8 ตามสภาพของเศรษฐกิจที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงมากในปีนั้น นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิสูงมากถึงร้อยละ 1,406.1 จึงเป็นภาระของบริษัทที่ต้องหารรายได้จากการขายปูนซีเมนต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาชดเชยผลขาดทุนในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้แนวโน้มขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้นเฉลี่ยปีละร้อยละ 452.7 ซึ่งนับว่าเป็นภาระของบริษัทที่สูงมาก

ตารางที่ 19 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย (ถ้าปาง)
จำกัด

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	0	0	133	255	243	210
ร้อยละ	0	0.0	0.0	91.7	82.7	58.1
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	0	0	1,549	6,384	5,863	4,599
ร้อยละ	0	0.0	0.0	312.1	278.5	196.9
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	0	0	49	1,185	759	664
ร้อยละ	0	0.0	0.0	2,318.4	1,449.0	1,255.8
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	0	0	1,731	7,824	6,865	5,473
ร้อยละ	0	0.0	0.0	352.0	296.6	216.2
หนี้สิน (ล้านบาท)	0	0	232	9,013	7,099	5,448
ร้อยละ	0	0.0	0.0	3,784.9	2,959.9	2,248.3
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	0	0	1,499	-1,189	-234	25
ร้อยละ	0	0.0	0.0	-179.3	-115.6	-98.3

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	0	0	278	1,722	1,764	1,255
ร้อยละ	0	0.0	0.0	519.4	534.5	351.3
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	0	0	278	1,722	1,757	1,252
ร้อยละ	0	0.0	0.0	519.4	532.0	350.5
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	0	0	268	1,650	1,359	1,092
ร้อยละ	0	0.0	0.0	515.7	407.1	307.6
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	0	0	9	16	20	15
ร้อยละ	0	0.0	0.0	77.8	122.2	66.7
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	0	0	2	518	947	489
ร้อยละ	0	0.0	0.0	25,800.0	47,250.0	24,350.0
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	0	0	-1	-2,688	-394	-1,028
ร้อยละ	0	0.0	0.0	268,700.0	39,300.0	102,666.7

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทปูนซิเมนต์ไทย (ลำปาง) จำกัด

จากตารางที่ 19 เมื่อพิจารณางบดุลของบริษัทปูนลำปาง พบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2539 บริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นเท่ากับ 1,731 ล้านบาท โดยมาจากหนี้สินเป็นหลัก และบริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อย่างรุนแรงโดยหนี้สินในปี พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนหนี้สินทั้งสิ้น 9,013 ล้านบาท ซึ่งเกิดจากหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาวที่เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมในรูปเงินตราต่างประเทศที่ต้องปรับมูลค่าของหนี้สินตามอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น จึงทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นในปี พ.ศ. 2540 ตีลบเท่ากับ 1,189 ล้านบาท และตีลบลดลงในปี พ.ศ. 2541 เนื่องจากการที่ค่าเงินบาทแข็งตัวขึ้นนั่นเอง

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่า มีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง เมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษาพบว่า รายได้รวมของบริษัทเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 351.3 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซิเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการเพิ่มขึ้นมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เฉลี่ยเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 66.7 สำหรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากโดยในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 24,350 ตามสภาพของเศรษฐกิจที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงมากในปีนั้น นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิสูงมากถึงร้อยละ 268,700 จึงเป็นภาระของบริษัทที่ต้องหารรายได้จากการขายปูนซิเมนต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาชดเชยผลขาดทุนในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้แนวโน้มขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างมาก

ตารางที่ 20 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทสระบุรีซีเมนต์ จำกัด

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	113	174	170	270	456	237
ร้อยละ	0	54.0	50.4	138.9	303.5	109.4
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	717	1,013	1,158	1,117	1,035	1,008
ร้อยละ	0	41.3	61.5	55.8	44.4	40.6
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	13	13	68	51	40	37
ร้อยละ	0	0.0	423.1	292.3	207.7	184.6
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	843	1,200	1,396	1,438	1,531	1,282
ร้อยละ	0	42.3	65.6	70.6	81.6	52.0
หนี้สิน (ล้านบาท)	596	822	1,010	1,250	1,176	971
ร้อยละ	0	37.9	69.5	109.7	97.3	62.9
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	247	378	386	188	355	311
ร้อยละ	0	53.0	56.3	-23.9	43.7	25.8

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	266	296	278	491	907	448
ร้อยละ	0	11.3	4.5	84.6	241.0	68.3
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	240	268	278	491	758	407
ร้อยละ	0	11.7	15.8	104.6	215.8	69.6
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	188	199	268	396	521	314
ร้อยละ	0	5.9	42.6	110.6	177.1	67.2
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	45	25	9	63	51	39
ร้อยละ	0	-44.4	-80.0	40.0	13.3	-14.2
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	65	62	2	120	131	76
ร้อยละ	0	-4.6	-96.9	84.6	101.5	16.9
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	-32	10	-1	-297	167	-31
ร้อยละ	0	-131.3	-96.9	828.1	-621.9	-4.4

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทสระบุรีซีเมนต์ จำกัด

จากตารางที่ 20 เมื่อพิจารณาข้อมูลของบริษัทปูนสระบุรีพบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2539 บริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นเท่ากับร้อยละ 65.5 โดยมาจากหนี้สินเป็นหลัก และบริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 อย่างรุนแรงโดยหนี้สินในปี พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นเป็นจำนวนหนี้สินจากปี พ.ศ. 2537 เท่ากับร้อยละ 109.7 ซึ่งเกิดจากหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินระยะยาวที่เป็นหนี้สินที่เกิดจากการกู้ยืมในรูปเงินตราต่างประเทศที่ต้องปรับมูลค่าของหนี้สินตามอัตราแลกเปลี่ยนในขณะนั้น จึงทำให้ส่วนของผู้ถือหุ้นในปี พ.ศ. 2540 ตีลบเท่ากับร้อยละ 23.9 เมื่อเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2537

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่ามียาได้จากการขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษพบว่ารายได้รวมของบริษัทเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 68.3 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2538 จนถึงปี พ.ศ. 2539 และมาเพิ่มในปี พ.ศ. 2540 แต่โดยเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษานั้นบริษัทมีแนวโน้มค่าใช้จ่ายบริหารลดลงร้อยละ 14.2 สำหรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มเช่นเดียวกันกับค่าใช้จ่ายบริหาร แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2541 อัตราดอกเบี้ยเพิ่มสูงขึ้นตามสภาพของเศรษฐกิจที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงมากในปีนั้น ทำให้โดยเฉลี่ยภาระดอกเบี้ยในช่วงที่ทำการศึกษาเพิ่มขึ้นร้อยละ 16.9 นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิสูงมากถึงร้อยละ 828.1 จึงเป็นภาระของบริษัทที่ต้องหารายได้จากการขายปูนซีเมนต์ทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาชดเชยผลขาดทุนในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้แนวโน้มขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างมาก

ตารางที่ 21 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทสามัคคีซีเมนต์ จำกัด

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	14	34	20	15	21	21
ร้อยละ	0	142.9	42.9	7.1	50.0	48.6
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	326	403	457	460	451	419
ร้อยละ	0	23.6	40.2	41.1	38.3	28.7
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	12	11	110	109	113	71
ร้อยละ	0	-8.3	816.7	808.3	841.7	491.7
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	352	448	587	584	585	511
ร้อยละ	0	27.3	66.8	65.9	66.2	45.2
หนี้สิน (ล้านบาท)	197	254	332	349	374	301
ร้อยละ	0	28.9	68.5	77.2	89.8	52.9
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	155	194	255	235	211	210
ร้อยละ	0	25.2	64.5	51.6	36.1	35.5

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	5	30	18	31	34	24
ร้อยละ	0	500.0	260.0	520.0	580.0	372.0
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	4	27	18	27	34	22
ร้อยละ	0	575.0	350.0	575.0	750.0	450.0
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	8	27	27	30	34	25
ร้อยละ	0	237.5	237.5	275.0	325.0	215.0
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	4	15	8	10	4	8
ร้อยละ	0	275.0	100.0	150.0	0.0	105.0
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	1	3	2	11	20	7
ร้อยละ	0	200.0	100.0	1,000.0	1,900.0	640.0
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	-8	-15	-19	-20	-24	-17
ร้อยละ	0	87.5	137.5	150.0	200.0	115.0

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทสามัคคีซีเมนต์ จำกัด

จากตารางที่ 21 เมื่อพิจารณาสมดุลของบริษัทสามัคคีพบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากหนี้สินเป็นส่วนใหญ่ โดยก่อนวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2539 บริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 66.8 โดยมาจากหนี้สินเป็นหลัก แต่หลังวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 บริษัทมีผลกระทบไม่มากเมื่อเปรียบเทียบกับบริษัทอื่น ๆ คือหนี้สินเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 จนถึงปี พ.ศ. 2539 เท่ากับร้อยละ 68.5 และเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 จนถึงปี พ.ศ. 2540 เท่ากับร้อยละ 77.2 คือแตกต่างกันเพียงร้อยละ 8.7 สำหรับส่วนของผู้ถือหุ้นในช่วงที่ทำการศึกษาโดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.5 อันเนื่องมาจากการเพิ่มทุนของบริษัทในปี พ.ศ. 2538 และ พ.ศ. 2540 เพิ่มขึ้นเท่ากับ 600 ล้านบาท และ 700 ล้านบาทตามลำดับ

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่ามีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษาพบว่ารายได้รวมของบริษัทเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 372 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็เพิ่มขึ้นเช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการเพิ่มขึ้นสลับกับลดลงในช่วงปี พ.ศ. 2538 จนถึงปี พ.ศ. 2541 โดยเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษาเพิ่มขึ้นปีละร้อยละ 105 สำหรับภาระดอกเบี้ยจ่ายของบริษัทมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นมากโดยในปี พ.ศ. 2541 เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2537 ถึงร้อยละ 1,000 ตามสภาพของเศรษฐกิจที่ทำให้อัตราดอกเบี้ยสูงมากในปีนั้น นอกจากนี้ในปี พ.ศ. 2540 ที่เกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจบริษัทมีผลขาดทุนสุทธิสูงมากถึงร้อยละ 150 จึงเป็นภาระของบริษัทที่ต้องหารรายได้จากการขายปูนซีเมนต์ รวมถึงการจำหน่ายสินทรัพย์ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้มาชดเชยผลขาดทุนในปี พ.ศ. 2540 ที่ทำให้แนวโน้มขาดทุนสุทธิเพิ่มขึ้นอย่างมาก ส่วนการส่งออกนั้นทางบริษัทนั้นทำได้ยากเนื่องจากเป็นบริษัทขนาดเล็กซึ่งไม่สามารถต่อสู้การแข่งขันในระดับโลกได้

ตารางที่ 22 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทไทยสถาปนา จำกัด

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	56	44	49	60	75	57
ร้อยละ	0	-21.4	-12.5	7.1	33.9	1.4
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	206	243	280	344	325	280
ร้อยละ	0	18.0	35.9	67.0	57.8	35.7
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	4	4	4	-	8	4
ร้อยละ	0	0.0	0.0	-100.0	100.0	0.0
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	266	291	333	404	408	340
ร้อยละ	0	9.4	25.2	51.9	53.4	28.0
หนี้สิน (ล้านบาท)	111	132	172	177	177	154
ร้อยละ	0	18.9	55.0	59.5	59.5	38.6
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	155	159	161	227	231	187
ร้อยละ	0	2.6	3.9	46.5	49.0	20.4

งบกำไรขาดทุน	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
รายได้รวม (ล้านบาท)	73	99	46	56	74	70
ร้อยละ	0	35.6	-37.0	-23.3	1.4	-4.7
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	73	95	46	49	74	67
ร้อยละ	0	30.1	-37.0	-32.9	1.4	-7.7
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	83	73	42	49	68	63
ร้อยละ	0	-12.0	-49.4	-41.0	-18.1	-24.1
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	4	3	2	1	2	2
ร้อยละ	0	-25.0	-50.0	-75.0	-50.0	-40.0
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	9	20	-	-	-	6
ร้อยละ	0	122.2	-100.0	-100.0	-100.0	-35.6
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	-23	3	2	6	4	-2
ร้อยละ	0	-113.0	-108.7	-126.1	-117.4	-93.0

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทไทยสถาปนา จำกัด

จากตารางที่ 22 เมื่อพิจารณาจุดของบริษัทไทยสถาปนาพบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ แต่มีแนวโน้มในการใช้หนี้สินเพิ่มขึ้นโดยพิจารณาจากในช่วงที่ทำการศึกษารัฐมนตรีพร้อมเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.0 นั้นมาจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินร้อยละ 38.6 แต่ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 20.4

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่ามีรายได้จากการขายเพิ่มขึ้นสลับกับลดลงเมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษาพบว่ารายได้รวมของบริษัทลดลงปีละร้อยละ 4.7 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็ลดลงสอดคล้องกับรายได้เช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการลดลงมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2538 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เฉลี่ยลดลงปีละร้อยละ 40.0 สำหรับบริษัทไม่มีภาระเรื่องดอกเบี้ยจึงทำให้บริษัทมีผลกำไรมาโดยตลอดในช่วงปี พ.ศ. 2538 – 2541 จึงทำให้บริษัทได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจน้อยกว่าบริษัทอื่น

ตารางที่ 23 การวิเคราะห์เปรียบเทียบงบดุลและงบกำไรขาดทุนตามแนวโน้มของบริษัทยูนิเวอร์แซลปูนซีเมนต์
ขาว จำกัด

งบดุล	2537	2538	2539	2540	2541	เฉลี่ย
สินทรัพย์หมุนเวียน (ล้านบาท)	84	113	66	57	61	76
ร้อยละ	0	34.5	-21.4	-32.1	-27.4	-9.3
สินทรัพย์ถาวร (ล้านบาท)	28	40	105	124	116	83
ร้อยละ	0	42.9	275.0	342.9	314.3	195.0
สินทรัพย์อื่น (ล้านบาท)	-	1	-	-	-	0
ร้อยละ	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
สินทรัพย์รวม (ล้านบาท)	112	154	171	181	177	159
ร้อยละ	0	37.5	52.7	61.6	58.0	42.0
หนี้สิน (ล้านบาท)	7	8	22	38	47	24
ร้อยละ	0	14.3	214.3	442.9	571.4	248.6
ส่วนของผู้ถือหุ้น (ล้านบาท)	105	146	149	143	130	135
ร้อยละ	0	39.0	41.9	36.2	23.8	28.2

งบกำไรขาดทุน						
รายได้รวม (ล้านบาท)	93	106	98	90	73	92
ร้อยละ	0	14.0	5.4	-3.2	-21.5	-1.1
รายได้ค่าขาย (ล้านบาท)	92	101	94	89	72	90
ร้อยละ	0	9.8	2.2	-3.3	-21.7	-2.6
ต้นทุนขาย (ล้านบาท)	62	68	68	76	67	68
ร้อยละ	0	9.7	9.7	22.6	8.1	10.0
ค่าใช้จ่ายบริหาร (ล้านบาท)	25	29	26	17	14	22
ร้อยละ	0	16.0	4.0	-32.0	-44.0	-11.2
ดอกเบี้ยจ่าย (ล้านบาท)	0	0	0	3	5	2
ร้อยละ	0	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
กำไร/(ขาดทุน) สุทธิ (ล้านบาท)	4	6	3	-6	-13	-1
ร้อยละ	0	50.0	-25.0	-250.0	-425.0	-130.0

การวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวโน้มของบริษัทยูนิเวอร์แซลปูนซีเมนต์ขาว จำกัด

จากตารางที่ 23 เมื่อพิจารณาจุดของบริษัทยูนิเวอร์แซลปูนซีเมนต์ขาวพบว่า แหล่งเงินทุนของบริษัทจะมาจากส่วนของผู้ถือหุ้นเป็นส่วนใหญ่ แต่มีแนวโน้มในการใช้หนี้สินเพิ่มขึ้นโดยพิจารณาจากในช่วงที่ทำการศึกษายบริษัทมีสินทรัพย์รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 42.0 นั้นมาจากการเพิ่มขึ้นของหนี้สินร้อยละ 248.6 แต่ส่วนของผู้ถือหุ้นเพิ่มขึ้นร้อยละ 28.2

สำหรับงบกำไรขาดทุนของบริษัทพบว่ามียาได้จากการขายเพิ่มขึ้นสลับกับลดลงเมื่อทำการเฉลี่ยข้อมูลในช่วงที่ทำการศึกษาพบว่ารายได้รวมของบริษัทลดลงปีละร้อยละ 1.1 โดยส่วนใหญ่เป็นรายได้จากการขายปูนซีเมนต์เป็นหลัก สำหรับต้นทุนขายก็ลดลงสอดคล้องกับรายได้เช่นกัน ส่วนค่าใช้จ่ายบริหารมีอัตราการลดลงมาโดยตลอดตั้งแต่ปี พ.ศ. 2539 จนถึงปี พ.ศ. 2541 เฉลี่ยลดลงปีละร้อยละ 11.2 สำหรับบริษัทไม่มีภาระเรื่องดอกเบี้ยในช่วงปี พ.ศ. 2537 – 2539 จึงทำให้บริษัทมีผลกำไรมาโดยตลอด แต่ในช่วงปี พ.ศ. 2540 – 2541 บริษัทเริ่มมีภาระดอกเบี้ยและบริษัทยังได้รับผลกระทบจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจจึงทำให้บริษัทเริ่มมีผลขาดทุนสูงขึ้น

สรุปการวิเคราะห์แนวโน้มของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทย

การวิเคราะห์แนวโน้มโดยการพิจารณาจากอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น สำหรับบริษัทที่มีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์มากที่สุด (ตารางที่ ก.2 ภาคผนวก ก) คือบริษัท SCC มีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์ร้อยละ 37.59 รองลงมาได้แก่บริษัท TPIPL และบริษัท JCC ตามลำดับ

ส่วนบริษัทที่มีอัตราการขยายตัวของหนี้สินมากที่สุด (ตารางที่ ก.4 ภาคผนวก ก) คือบริษัท SCC มีอัตราการขยายตัวของหนี้สินร้อยละ 42.75 รองลงมาได้แก่บริษัท TPIPL และบริษัท ASIA ตามลำดับ

บริษัทที่มีอัตราการขยายตัวของส่วนของผู้ถือหุ้นมากที่สุด (ตารางที่ ก.6 ภาคผนวก ก) คือบริษัท JCC มีอัตราการขยายตัวของส่วนผู้ถือหุ้นร้อยละ 92.98 รองลงมาได้แก่บริษัท SCC และบริษัท ASIA

จากข้อมูลการศึกษาทั้งสามด้านนี้จะเห็นว่านโยบายการบริหารงานของบริษัท SCC และบริษัท TPIPL ใช้แหล่งเงินทุนในการขยายกำลังการผลิตจากแหล่งเงินกู้เป็นส่วนใหญ่จึงทำให้เมื่อเกิดวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจจึงทำให้มีผลกระทบกระเทือนเป็นอันดับต้น ๆ ของอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทย ซึ่งสอดคล้องตามผลการศึกษาในเรื่องอัตราส่วนทางการเงิน

5.1.4 ผลการศึกษาขงกระแสเงินสด และ Du Pont System Analysis

ได้ทำการศึกษาตัวเลขของกระแสเงินสดจากกำไรจากการดำเนินงานก่อนดอกเบี้ย ภาษีและรายการพิเศษ และบวกกลับด้วยค่าใช้จ่ายที่ไม่ได้จ่ายเงินสดออกจากกิจการซึ่งการศึกษาครั้งนี้ได้ทำการบวกกลับรายการค่าเสื่อมราคาเพียงรายการเดียว ซึ่งอาจเรียกว่า “Earning Before Interest Taxes Depreciation and Amortization” หรือมีตัวย่อว่า “EBITDA” เพื่อพิจารณาการสร้างกระแสเงินสดอย่างคร่าวๆ ในแต่ละปีของแต่ละบริษัท ซึ่งเป็นวิธีที่จะทำให้ทราบกระแสเงินสดในธุรกิจนี้ได้อย่างรวดเร็ว

วัตถุประสงค์ในการเปรียบเทียบกับปริมาณของกระแสเงินสดโดยไม่เงื่อนไขของ อัตราดอกเบี้ยที่ไม่เท่ากันในแต่ละบริษัทอันเนื่องมาจากอำนาจการต่อรองของแต่ละบริษัท รวมถึงนโยบายทางการเงินในเรื่องการคิดค่าเสื่อมราคาที่ใช้ อัตราการคิดค่าเสื่อมที่ไม่เท่ากันซึ่งขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารที่มีวัตถุประสงค์ในการดำเนินธุรกิจแบบใด เช่น ในกรณีถ้าต้องการมีกำไรจากการดำเนินงานที่สูงก็จะใช้อัตราการคิดค่าเสื่อมราคาที่ต่ำซึ่งจะทำให้บริษัทมีกำไรจากการดำเนินงานที่สูงขึ้นตามวัตถุประสงค์ซึ่งวิธีนี้เหมาะกับบริษัทที่ต้องการแสดงยอดกำไรสุทธิต่อจำนวนหุ้นของกิจการที่สูง แต่ไม่ได้คำนึงถึงภาระค่าใช้จ่ายทางภาษีที่บริษัทต้องเสียให้แก่ภาครัฐ หรือกรณีที่ต้องการสำรองกระแสเงินสดของกิจการไว้เพื่อการลงทุนหรือเพื่อการชำระหนี้ก็จะคิดค่าเสื่อมราคาในอัตราการคิดค่าเสื่อมสูงสุดเท่าที่ทางกรมสรรพากรกำหนดเพื่อที่จะทำให้กิจการเสียภาษีเงินได้นิติบุคคลที่ต่ำในแต่ละปี ส่วนกระแสเงินสดที่เหลือจากการที่ไม่ต้องเสียภาษีก็จะนำไปลงทุนในด้านต่าง ๆ หรือการชำระหนี้แก่เจ้าหนี้

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์ของไทยนี้มีประเด็นของอัตราการคิดค่าเสื่อมราคาเป็นปัจจัยหลักในการตัดสินใจเรื่องนโยบายทางการเงินเป็นสำคัญ เพราะสืบเนื่องมาจากบริษัทมีสินทรัพย์ถาวรในมูลค่าที่สูงมาก อันได้แก่เครื่องจักร และอุปกรณ์ต่างๆ ที่ลงทุนในมูลค่าที่สูงนั่นเอง ดังนั้นเมื่อพิจารณากระแสเงินสดของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยในระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541 แล้วผลปรากฏตามตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงกระแสเงินสดแบบ EBITDA ระหว่างปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : ล้านบาท)

บริษัท	EBITDA					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	10,119	10,240	9,739	9,043	3,898	8,608
SCCC	5,360	4,563	5,054	5,053	9,869	5,980
TPIPL	1,914	2,885	3,768	1,601	14,599	4,953
ASIA	957	897	750	1,439	1,736	1,156
JCC	557	478	709	296	-1,449	118
รวม (1)	18,907	19,063	20,020	17,432	28,653	20,815
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0	0	0	599	1,096	848
สระบุรี	82	130	66	134	408	164
สามัคคี	-4	-6	-11	-5	0	-5
ไทยสถาปนา	8	45	24	28	26	26
ปูนขาว	11	12	7	10	6	9
รวม (2)	97	181	86	766	1,536	1,042
ทั้งอุตสาหกรรม (1) + (2)	19,004	19,244	20,106	18,198	30,189	21,857

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 24 พบว่าแต่ละบริษัทมีกระแสเงินสดแบบ EBITDA ที่มีจำนวนสูงมาก โดยบริษัท SCC มีกระแสเงินสดสูงสุด ส่วนบริษัทสามัคคีเป็นบริษัทที่มีกระแสเงินสดที่ต่ำสุด หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าไม่สามารถดำเนินธุรกิจให้มีกระแสเงินสดที่เพียงพอต่อการดำเนินธุรกิจได้ โดยเฉลี่ยในช่วงที่ทำการศึกษานี้มีการขาดกระแสเงินสดเพื่อใช้ในกิจการถึงปีละ 5 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับยอดขายในช่วงเดียวกันแล้วมียอดขายเฉลี่ยปีละ 22 ล้านบาท (ตามตารางที่ ก.7 ภาคผนวก ก) พบว่ากระแสเงินสดที่ไม่เพียงพอในแต่ละปีเมื่อเปรียบเทียบกับยอดขายแล้วคิดเป็นร้อยละ 22.72 ของยอดขายเฉลี่ย ซึ่งเป็นการยากที่จะทำให้อัตรายายตัวของยอดขายเพิ่มขึ้นในอัตราเกินกว่าร้อยละ 22 ในสภาพเศรษฐกิจดังปัจจุบันนี้ จึงสรุปว่าเป็นบริษัทที่มีสถานการณ์ที่วิกฤตที่สุดในจำนวนบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยที่ทำการศึกษาในครั้งนี้

ตารางที่ 25 แสดงกระแสเงินสดจากสินทรัพย์รวม (EBITDA ON ASSETS) ปี พ.ศ. 2537-2541

(หน่วย : %)

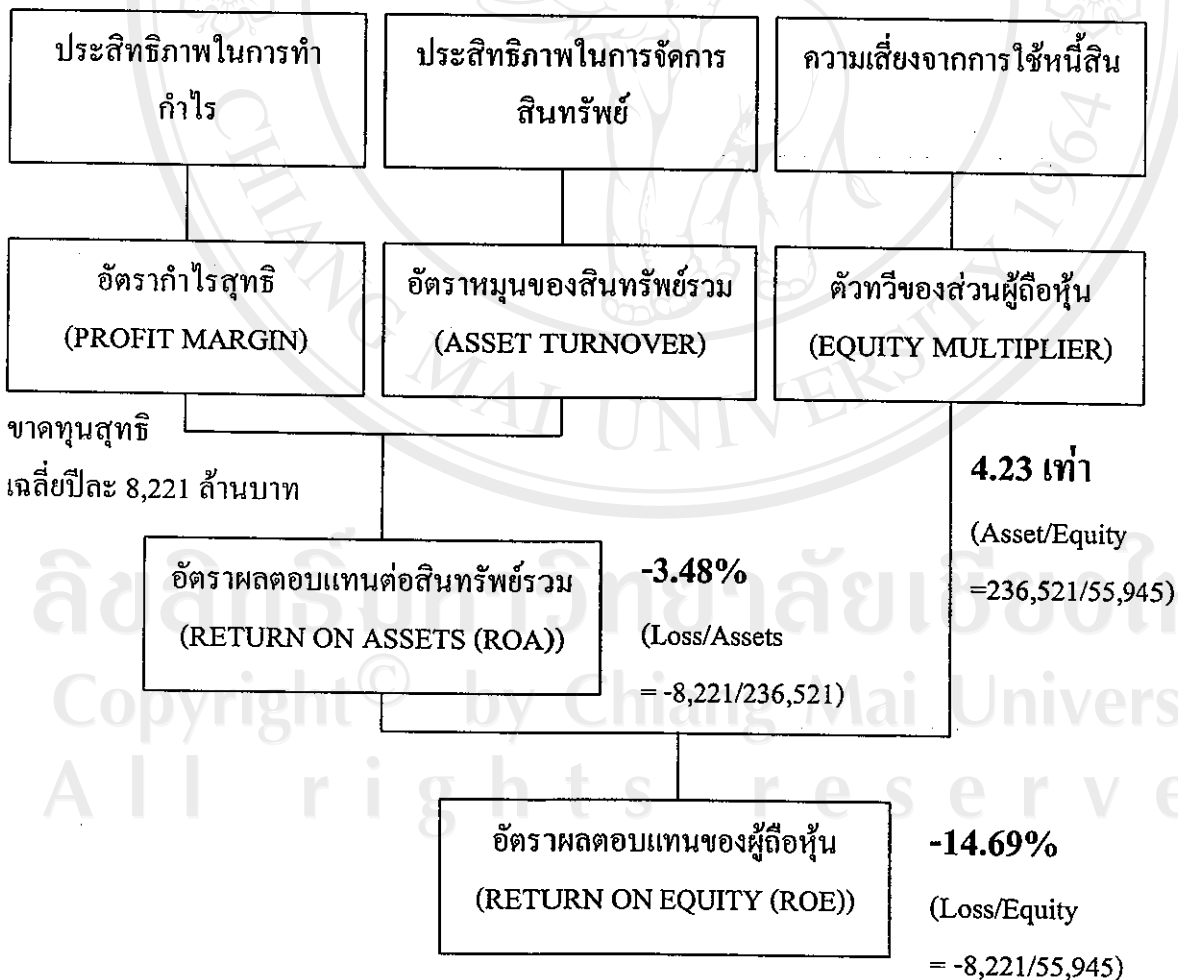
บริษัท	กระแสเงินสดจากสินทรัพย์รวม					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	18.20	14.54	10.75	4.84	2.35	7.56
SCCC	20.68	14.36	15.26	13.21	27.44	18.00
TPIPL	5.76	6.80	6.83	1.78	16.60	8.07
ASIA	12.74	8.94	5.64	14.62	12.04	9.51
JCC	16.56	7.11	8.60	3.73	-27.24	1.86
เฉลี่ย	15.26	11.81	9.94	5.15	9.25	9.17
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0.00	0.00	0.00	7.66	15.97	11.54
สระบุรี	9.73	10.83	4.73	9.32	26.65	12.79
สามัคคี	-1.14	-1.34	-1.87	-0.86	0.00	-0.97
ไทยสถาปนา	3.01	15.46	7.21	6.93	6.37	7.64
ปูนขาว	9.82	7.79	4.09	5.52	3.39	5.66
เฉลี่ย	6.16	8.64	3.45	7.34	16.05	10.81
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	15.14	11.77	9.86	5.22	9.45	9.24

ที่มา : จากการคำนวณ

จากตารางที่ 25 พบว่าเมื่อนำกระแสเงินสดของกิจการ (EBITDA) มาเปรียบเทียบกับจำนวนสินทรัพย์ที่กิจการมีอยู่ ปรากฏว่าแนวโน้มของกระแสเงินสดที่ได้จากการบริหารสินทรัพย์มีแนวโน้มลดลง โดยบริษัท SCCC เป็นบริษัทที่มีความสามารถในการทำกระแสเงินสดเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์ที่มีอยู่ได้ดีที่สุด ทั้งนี้เป็นเพราะบริษัทอื่น ๆ ได้แก่บริษัท SCC บริษัท TPIPL มีการขยายตัวของสินทรัพย์สูงขึ้นมา (ตามตารางที่ ก.2 ภาคผนวก ก) ส่วนบริษัท SCCC มีอัตราการขยายตัวของสินทรัพย์น้อยที่สุดเมื่อเปรียบเทียบกับทั้งอุตสาหกรรม แสดงว่าบริษัท SCCC มีการใช้สินทรัพย์ที่มีอยู่โดยเฉพาะเครื่องจักรได้ประสิทธิภาพสูงสุด ในขณะที่บริษัท SCC และบริษัท TPIPL ใช้เครื่องจักรที่มีอยู่ได้ประสิทธิภาพที่ต่ำกว่าเพราะบริษัททั้งสองมีการลงทุนในเครื่องจักรที่สามารถผลิตปูนซีเมนต์ได้เกินจากความต้องการใช้ปูนซีเมนต์ในประเทศมาก อันเนื่องมาจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจเมื่อปี พ.ศ. 2540

สำหรับการใช้หลักการวิเคราะห์ของ Du Pont System Analysis เพื่อเป็นการวิเคราะห์การเงินที่เชื่อมโยงความสัมพันธ์ของการหมุนเวียนของสินทรัพย์ การใช้หนี้สิน และความสามารถในการทำกำไรของกิจการเข้าด้วยกัน ซึ่งจากแผนภาพแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรสุทธิต่อส่วนของผู้ถือหุ้น ซึ่งอุตสาหกรรมปูนซีเมนต์มีตัวทวีคูณของส่วนของผู้ถือหุ้นโดยเฉลี่ยถึง 4.23 เท่าหมายความถึงการลงทุนในสินทรัพย์เทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้น แต่เนื่องจากในช่วงที่ทำการศึกษานี้มีผลขาดทุนจากอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราสูงมาก จึงทำให้อัตราผลตอบแทนต่อส่วนของผู้ถือหุ้นติดลบหรือไม่ก็ผลตอบแทนในการลงทุนในช่วงที่ทำการศึกษานี้

ภาพที่ 2 แสดงตัวเลขของอัตราส่วนของการหมุนของสินทรัพย์ การใช้หนี้สิน และความสามารถในการทำกำไรของกิจการเข้าด้วยกัน (Du Pont System Analysis) ของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทย ในช่วงปี พ.ศ. 2537-2541

5.2 ผลการศึกษาโครงสร้างเงินทุนและความอยู่รอดระยะยาว

การศึกษาโครงสร้างเงินทุนของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยจากบทที่ 4 ที่พิจารณาถึงภาพรวมของทั้งอุตสาหกรรมนั้นพบว่าบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยใช้เงินกู้เป็นหลักในการขยายกำลังการผลิตและการลงทุนเพิ่ม เพราะตามที่ศึกษามาแล้วพบว่าอุตสาหกรรมนี้มีการลงทุนที่สูงมากโดยเมื่อพิจารณาในแต่ละบริษัทจะแสดงให้เห็นถึงนโยบายในการลงทุนของฝ่ายบริหาร และความสามารถในการกู้เงินของแต่ละบริษัทที่แตกต่างกัน ซึ่งขึ้นอยู่กับผลการดำเนินงานที่ผ่านมา รวมถึงความสามารถและความน่าเชื่อถือของฝ่ายบริหารของแต่ละบริษัท

สำหรับ โครงสร้างเงินทุนของแต่ละบริษัทมีอัตราส่วนแตกต่างกันเป็นเท่าใด พิจารณาจากตารางที่ ข.1 – ข.10 ภาคผนวก ข โดยแยกโครงสร้างของแต่ละบริษัทและจากการศึกษาพบว่าบริษัท SCC มีการใช้เงินกู้ระยะยาวในอัตราที่สูงสุดเมื่อเปรียบเทียบกับส่วนของผู้ถือหุ้นคือร้อยละ 70.65 ของเงินทุนระยะยาวทั้งหมด อันดับถัดมาได้แก่บริษัทสระบุรี และบริษัท SCC โดยมีเงินกู้ระยะยาวร้อยละ 63.90 และ 60.51 ตามลำดับ ซึ่งเมื่อพิจารณาในเฉพาะกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่ ได้แก่กลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ฯ นั้นบริษัท SCC และบริษัท SCCC มีความสามารถกู้เงินจากบรรดาเจ้าหนี้ต่าง ๆ ได้อันดับที่สูงกว่าบริษัทอื่น ๆ ในกลุ่มเดียวกันเพราะเป็นบริษัทที่มีความน่าเชื่อถือจากเจ้าหนี้เพราะเป็นบริษัทขนาดใหญ่ มีการก่อตั้งมาเป็นระยะเวลานานกว่าบริษัทอื่น และมีผลการดำเนินงานที่ผ่านมาอยู่ในระดับดีมาก จึงทำให้มีโครงสร้างเงินทุนที่มีส่วนหนี้สินระยะยาวสูงกว่าบริษัทอื่น ๆ ซึ่งเป็นผลทำให้ได้รับการกระทบกระเทือนจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจมากตามปริมาณหนี้ที่มีจำนวนสูงด้วย

นอกจากนี้ในการศึกษาความอยู่รอดระยะยาวของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยในช่วงที่ทำการศึกษานี้ ได้ทำการศึกษาโดยใช้แบบจำลอง Z-Score Model หรือ Corporate Bankruptcy Model ของ Professor Edward I. Altman มาประยุกต์สร้างดัชนีตามหลักการที่ใช้ข้อมูลที่สามารถหาได้จากงบการเงินของแต่ละบริษัท ซึ่งข้อมูลเหล่านั้นต้องมีลักษณะที่ใกล้เคียงกับแบบจำลองของเดิม รวมถึงตามหลักการของเอกชัย นิตยาเกษตรวัฒน์ที่เขียนในบทความที่ว่าข้อมูลที่มีกำลังในการแยกแยะ (Discrimination Power) จึงจะใช้ในการวิเคราะห์ภาวะล้มละลายของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยในช่วงปีที่ทำการศึกษานี้

$$Z = 1.2 X_1 + 1.4 X_2 + 3.3 X_3 + 0.6 X_4 + 1.0 X_5$$

โดยที่ $Z = Z$ - Score Index (ดัชนีวัดภาวะล้มละลายของธุรกิจ)

$X_1 =$ Current Assets / Total Assets (อัตราส่วนความคล่องตัว)

$X_2 =$ Retained Earnings / Total Assets (เงินทุนสะสมจากแหล่งภายใน)

$X_3 =$ EBIT / Total Assets (ความสามารถหากำไร)

$X_4 =$ Net Worth / Book Value of Total Liabilities

(สัดส่วนแห่งภาระผูกพันทางการเงิน)

$X_5 =$ Sales / Total Assets

(ความสามารถในการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ของธุรกิจ)

ตารางที่ 26 แสดงผลการคำนวณค่า Z-Score ของบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยปี พ.ศ. 2537-2541

บริษัท	Z-Score					เฉลี่ย
	2537	2538	2539	2540	2541	
บริษัทจดทะเบียน						
SCC	2.1199	1.8650	1.5998	0.7756	0.6724	1.4065
SCCC	2.2169	1.8165	1.8155	0.8672	0.8095	1.5051
TPIPL	1.2135	1.0342	0.9625	0.1904	0.4854	0.7772
ASIA	1.4379	1.1932	1.0225	0.9148	0.5887	1.0314
JCC	1.4882	1.4263	1.4336	0.8887	-0.7721	0.8929
เฉลี่ย	1.8220	1.5626	1.3933	0.6314	0.5967	1.2012
บริษัทไม่จดทะเบียน						
ปูนลำปาง	0.0000	0.0000	4.1287	-0.2775	0.1908	1.3474
สระบุรี	0.8350	0.6122	0.3623	0.2320	1.1449	0.6373
สามัคคี	0.4258	-0.0302	-0.1433	-0.1416	-0.1463	-0.0071
ไทยสถาปนา	-0.2571	0.2272	-0.1343	0.1853	0.2861	0.0614
ปูนขาว	11.3982	13.0974	5.5549	3.3507	2.5680	7.1938
เฉลี่ย	0.8725	0.8156	1.0075	-0.1301	0.3744	0.5880
เฉลี่ยทั้งอุตสาหกรรม	1.8192	1.5513	1.3890	0.6108	0.5917	1.1924

ที่มา : จากการคำนวณ

ผลการวิเคราะห์ปรากฏในตารางที่ 26 พบว่าบริษัทปูนซีเมนต์ของไทยที่ทำการศึกษารวม 10 บริษัทที่มีค่าเฉลี่ย Z-Score ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งอุตสาหกรรมอยู่ 6 บริษัท และมี 4 บริษัทที่มีค่าเฉลี่ย Z-Score สูงกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งอุตสาหกรรม โดยเป็นบริษัทในกลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 2 บริษัท ได้แก่ บริษัท SCCC และบริษัท SCC ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 1.5051 และ 1.4065 ตามลำดับ และบริษัทในกลุ่มบริษัทที่ไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยจำนวน 2 บริษัท ได้แก่ บริษัทปูนขาว และบริษัทปูนลำปางซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ระดับ 7.1938 และ 1.3474 ตามลำดับ

กลุ่มบริษัทที่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าบริษัทที่มีค่าเฉลี่ย Z-Score ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งอุตสาหกรรมนั้นมีบริษัท TPIPL ที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออยู่ที่ระดับ 0.7772 ซึ่งสอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่บริษัท TPIPL อยู่ในสถานะเป็น NPL (Non-Performing Loan) หรือหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ซึ่งต้องมีการเจรจากับบรรดาเจ้าหนี้ในเรื่องการปรับโครงสร้างหนี้ และการจัดทำแผนการฟื้นฟูกิจการเพื่อให้มีการผ่อนผันเงื่อนไขในสัญญาเงินกู้ต่าง ๆ เพื่อให้บริษัทสามารถดำเนินกิจการได้ต่อไป

กลุ่มบริษัทที่ไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย พบว่าบริษัทที่มีค่าเฉลี่ย Z-Score ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของทั้งอุตสาหกรรมนั้นมีบริษัทสามัคคีที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคืออยู่ที่ระดับ -0.0071 ซึ่งเป็นระดับที่มีค่าเฉลี่ยติดลบมาเป็นเวลา 4 ปีติดต่อกันแล้ว แต่ที่ยังสามารถดำเนินกิจการได้อีกเป็นเวลานาน โดยที่ในรายงานของผู้สอบบัญชีไม่มีการรายงานถึงสถานการณ์การหยุดพักชำระหนี้ให้แก่เจ้าหนี้เหมือนกับรายงานการสอบบัญชีของบริษัท SCCC และบริษัท TPIPL ที่อยู่ในกลุ่มบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย อาจเป็นไปได้ว่ามีการนำเงินสดจากกิจการไปให้กรรมการบริษัทกู้ยืม จึงมีรายการบัญชีลูกหนี้กรรมการอยู่ในงบดุลในระดับที่สูงจึงทำให้อัตราส่วนต่าง ๆ ของกิจการอยู่ในระดับที่ต่ำมากแต่ยังสามารถดำเนินการได้ ซึ่งในลักษณะแบบนี้เข้าข่ายของธุรกิจส่วนใหญ่ของประเทศไทยที่เป็นบริษัทขนาดเล็กที่ไม่ได้แยกการขายการสินทรัพย์และหนี้สินออกจากส่วนของเจ้าของได้ชัดเจน มีการนำเงินของกิจการไปใช้ส่วนตัวในรูปเงินยืม โดยให้กิจการเป็นผู้แบกภาระดอกเบี้ยและค่าใช้จ่ายอื่น ๆ จึงทำให้การวิเคราะห์นี้มีผลสรุปตามการศึกษาได้ว่าถึงแม้ว่ามีค่าเฉลี่ย Z-Score ที่ต่ำมากก็ยังสามารถดำเนินธุรกิจต่อไปได้